

Norsk kulturindeks 2014

Resultater for Sandnes kommune

GUNN KRISTIN AASEN LEIKVOLL OG BÅRD KLEPPE

TF-notat nr. 26/2015

Tittel: Norsk kulturindeks
Undertittel: Resultater for Sandnes kommune
TF-notat nr.: 26/2015
Forfatter(e): Gunn Kristin Aasen Leikvoll og Bård Kleppe
Dato: 11.05.2015
ISBN: 978-82-7401-811-2
ISSN: 1891-053X
Pris: På forespørsel (kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto: Istock.com
Prosjekt: Norsk kulturindeks 2014
Prosjektnr.: 20141140
Prosjektleder: Bård Kleppe
Oppdragsgiver(e): Sandnes kommune

Telemarksforsking
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf.: +47 35 06 15 00
Epost: kleppe@tmforsk.no
www.telemarksforsking.no

Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturnivået i norske kommuner. Rapporten utarbeides av Telemarksforsking med finansiering fra interne midler og fra oppdragsgiver.

Telemarksforsking er et selvstendig, regionalt forankret forskningsinstitutt med kunder og prosjekter over hele Norge. Instituttet har ca. 30 forskere fordelt på fem fagfelt som jobber på oppdrag for Norges Forskningsråd, departementer, direktorater, fylker, kommuner, regionråd, bedrifter og organisasjoner over hele landet.

Telemarksforsking har sammen med Høgskolen i Telemark i en årrekke vært et sentralt miljø for kulturpolitisk forskning. Instituttet har i dag åtte forskere som jobber med kulturpolitisk forskning på heltid. Sammen med Høgskolen i Telemark arrangerer Telemarksforsking blant annet den årlige konferansen Kulturrikets tilstand.

Prosjektleder for Norsk kulturindeks er forsker Bård Kleppe. Henvendelser kan rettes til ham på telefon 911 97 543 eller epost kleppe@tmforsk.no.

Forord

Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner, regioner og fylker. Indeksen er basert på registerdata fra en rekke offentlige etater, interesseorganisasjoner og foreninger. I denne rapporten presenterer vi resultater og detaljer for Sandnes kommune, utvalgte sammenlignbare kommuner, Rogaland og landsgjennomsnittet.

Norsk kulturindeks er utarbeidet av Bård Kleppe i samarbeid med en intern referansegruppe bestående av følgende forskere: Knut Vareide, Ole Marius Hylland, Ola K. Berge, Mari T. Heian, Heidi Stavrum og Knut Løyland. Sandnesrapporten er skrevet av Gunn Kristin Aasen Leikvoll og Bård Kleppe.

Vi takker alle som har vært behjelpelige med å sende oss data.

Bø, 11. mai 2015

Bård Kleppe

Prosjektleder

Innhold

Innledning	6
Norsk kulturindeks	6
Utvalgte kommuner.....	8
Plassering i Norsk kulturindeks	9
1. Kunstnere	10
2. Kulturarbeidere	12
3. Museum	14
4. Konserter.....	15
5. Kino	16
6. Bibliotek.....	18
Bokbestand og tilvekst	18
Besøk og utlån.....	19
Aktive lånere	21
7. Scenekunst.....	23
8. Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken.....	24
Kulturskolen	24
Den kulturelle skolesekken.....	26
9. Sentrale tildelinger.....	27
10. Frivillighet	29
Mva.-refusjon.....	29
10.1 Korps, kor og husflidslag	29
11. Kommunale utgifter til kultur	31
12. Innbyggertilfredshet	33
13. Hovedtrekk	35
14. Grunnlagsdata.....	36

Innledning

Hva er statusen for kulturlivet i Sandnes kommune sammenlignet med andre kommuner og hele landet? Ser vi tendenser over tid som peker seg ut? Er det områder innenfor kulturlivet hvor Sandnes har en jobb å gjøre, eller motsatt – utmerker seg som spesielt gode? I dette notatet presenterer vi tall fra Norsk kulturindeks 2014 som kan si noe om dette. Norsk kulturindeks 2014 er basert på tall fra 2013. I rapporten er tallene presentert grafisk. Her presenteres tall for Sandnes, utvalgte sammenlignbare kommuner, Rogaland og gjennomsnittet for landet. Bak i rapporten presenterer vi tallene og detaljene i tabeller. For data som er sammenlignbare med tall fra Norsk kulturindeks 2013, presenterer vi endringer i prosent.

Norsk kulturindeks

Norsk kulturindeks er en beskrivelse av kulturtilbudet og kulturaktiviteten i norske kommuner, regioner og fylker med utgangspunkt i følgende ti kategorier: Kunstnere, kulturarbeidere, museum, musikk, kino, bibliotek, scenekunst, kulturskoler og Den kulturelle skolesekken, sentrale tildelinger og frivillighet.

Dataene indeksen er basert på er innhentet fra en rekke ulike kilder som kan belyse nivået på den lokale kulturen: KOSTRA¹ / SSB, medlemslister, offentlige registre og tildelingstall for ulike kulturpolitiske ordninger. Kvaliteten på disse dataene er jevnt over god, men på enkelte områder er datatilfanget ikke tilstrekkelig til å fange opp alle kulturtiltak rundt om i kommunene. Der dette er tilfellet, er det beskrevet i teksten.

Når vi sammenligner kulturtilbud i denne rapporten, tar vi utgangspunkt i gjennomsnittstall. Dette kan være antall kunstnere per innbygger eller publikummere per innbygger. På denne måten kan man sammenligne kulturtilbud og kulturbruk på tvers av kommuner med ulikt innbyggertall. I utvalget av indikatorer har vi primært valgt oversikter der enheten er personer, enten publikummere, medlemmer, deltakere i kulturskole etc. Vi har også etterstrebet indikatorer som ikke favoriserer små eller store kommuner systematisk. Vi presenterer ikke noen fullstendig oversikt over metode i denne rapporten, men henviser til Norsk kulturindeks 2014 (Kleppe og Leikvoll 2014) der dette redegjøres for i detalj. Publikasjonen kan lastes ned fra våre hjemmesider².

I Norsk kulturindeks finnes også en rangering. Kommuner, regioner og fylker er rangert i ti kategorier med en samlet sum til slutt. Rangeringen i kategoriene skal fortelle noe om kulturnivået i den gitte kommunen eller regionen på dette området og totalrangeringen skal si noe om det totale kulturnivået. Kategoriene har blitt valgt ut med bakgrunn i tilgjengelige data og ut i fra en tanke om hvilke faktorer som spiller positivt inn på kulturtilbudet og kulturbruken i en kommune.

Årets utgave av Norsk kulturindeks er styrket på enkelte områder. Endringene i årets rapport er som følger:

Bibliotek: Vi har i år valgt å styrke kategorien med delindikatoren «*voksne aktive lånere*». Denne viser hvor mange voksne som aktivt bruker biblioteket i kommunen. En voksen aktiv låner er en person over 18 år som har minst 1 registrert lån i et gitt år. Årsaken til at vi har valgt *voksne* lånere er at en slik indikator til en viss grad vil kunne kompensere for svakheten i det øvrige tallmaterialet i denne kategorien. For «*totalt utlån fra folkebibliotek*» og «*antall besøk i folkebibliotek*», som er de to andre indikatorene i kategorien bibliotek, får vi ikke korrigert for at noen folkebibliotek er kombinasjonsbibliotek. Det betyr at KOSTRA-tallene for kommu-

¹ Kommune-Stat-Rapportering.

² <http://www.tmforsk.no/publikasjoner/filer/fil.asp?fil=2119>

nene med kombinasjonsbibliotek vil inkludere besøk og utlån for elever som bruker biblioteket i skoletida. For folkebibliotek som ikke er kombinasjonsbibliotek, vil de ikke det. Tallene på «*voksne aktive lånere*» er hentet fra Folkebibliotekstatistikken til Nasjonalbiblioteket.

Sentrale tildelinger: Denne kategorien består av tre delindikatorer. En av disse er «*tildelinger fra Riksantikvaren*». Denne indikatoren har tidligere år inkludert tilskudd til teknisk-industrielle kulturminner og tilskudd fra Norsk kulturminnefond. I år har vi utvidet indikatoren ved å også inkludere tilskudd til istandsetting. Disse midlene forvaltes lokalt av fylkeskommunene.

Kulturskole + DKS: I denne kategorien har vi i år utvidet delindikatoren «*antall årstimer i kulturskolen*» ved å innlemme «*Årstimer til tiltak som helt eller delvis utgiftsføres i kulturskolen (funksjon b8)*» fra GSI-rapporteringen. Dette inkluderer tiltak kulturskolen gjennomfører i barnehage, grunnskole og videregående skole, samt timer som blir gitt eller solgt til dirigering/ instruering av kor, korps, orkestre eller andre lag og foreninger.

Tabell 1: Kategorier, kilder, årstall og vektninger for Norsk kulturindeks 2014.

Kategori	Kilde	År	Vekting
1 KUNSTNERE			
1a Kunstneretthet	Medlemsregister fra 10 kunstnerorganisasjoner	2013	5 %
1b Kunstnermangfold	Medlemsregister fra 10 kunstnerorganisasjoner	2013	2,5 %
1c Tildelinger fra Statens kunstnerstipend	Statens kunstnerstipend	2013	2,5 %
2 KULTURARBEIDERE			
2a Sysselsatte innen kunstnerisk produksjon	SSB sin sysselsettingsstatistikk (SN2007)	2013	3,3 %
2b Sysselsatte innen kulturformidling	SSB sin sysselsettingsstatistikk (SN2007)	2013	3,3 %
2c Sysselsatte i media	SSB sin sysselsettingsstatistikk (SN2007)	2013	3,3 %
3 MUSEUM			
3a Kommunale midler til museum	KOSTRA/SSB	2013	3,3 %
3b Totalt besøkstall for museum	Kulturrådet og årsrapporter fra konsoliderte museer.	2013	3,3 %
3c: Betalende besøk museum	Kulturrådet og årsrapporter fra konsoliderte museer.	2013	3,3 %
4 KONSERTER			
4a Antall TONO-arrangement	TONO	2013	5 %
4b TONO-avregning	TONO + Norsk Rockforbund	2013	5 %
5 KINO			
5a Antall filmfremvisninger totalt	KOSTRA/Film og kino	2013	2,5 %
5b Antall kinobesøk totalt	KOSTRA/Film og kino	2013	2,5 %
5c Mangfold filmfremvisninger	KOSTRA/Film og kino	2013	2,5 %
5d Mangfold kinobesøk	KOSTRA/Film og kino	2013	2,5 %
6 BIBLIOTEK			
Totalt utlån fra folkebibliotek (alle medier)	KOSTRA/SSB	2013	3,33 %
Antall besøk i folkebibliotek	KOSTRA/SSB	2013	3,33 %
Voksne aktive lånere	Folkebibliotekstatistikk fra Nasjonalbiblioteket	2013	3,33 %
7 SCENEKUNST			
7a Antall teaterforestillinger	NTO statistikk + tilsendte lister fra regionteatre	2013	3,33 %
7b Teaterpublikum	NTO statistikk + tilsendte lister fra regionteatre	2013	3,33 %
7c Antall danseforestillinger	Danseinformasjonen	2013	3,33 %
8 KULTURSKOLE / DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN			
7a Antall årstimer totalt i kulturskolen	GSI	2013	1,25 %
7b Bredden i kulturskoletilbudet	GSI	2013	1,25 %
7c Antall elever fra kommunen i kulturskole	KOSTRA/SSB	2013	2,5 %
7d Antall publikum Den kulturelle skolesekken	DKS-sekretariatet / Ksys	2013	5 %
9 SENTRALE TILDELINGER			
9a Kulturfondtildelinger + tilskudd over statsbudsjettet	Norsk kulturråd og Statsbudsjettet 2013	2013	3,33 %
9b Tildelinger Frifond	Norsk musikkråd og Norsk teateråd	2013	3,33 %
9c Tildelinger Riksantikvaren	Riksantikvaren	2013	3,33 %
10 FRIVILLIGHET			
10a Mva.-refusjon	Lotteri- og stiftelsestilsynet	2013	5,00 %
10b Antall korpsmedlemmer	Norges musikkorps forbund og korpsnett	2013	1,67 %
10c Antall kormedlemmer	4 korforbund + KOSTRA (se metode)	2013	1,67 %
10d Antall husflidsmedlemmer	Norges husflidslag	2013	1,67 %

Utvalgte kommuner

Sandnes blir i denne rapporten sammenlignet med fire utvalgte kommuner. Valg av kommuner er foretatt av oppdragsgiver. Kommunene er valgt ut primært basert på demografi og geografi/sentralitet.

Når vi sammenligner kommuner i Norsk kulturindeks, gir det mest mening å se på kommuner med tilnærmet likt innbyggertall og lik geografisk plassering når det gjelder sentralitet. For eksempel kan det være relevant å sammenligne nabokommuner eller kommuner som har om lag lik avstand til en større by. Kommuner som ligger nær de store byene har gjerne god tilgang på et bredt kulturtilbud utenfor egen kommune. Disse kommunene «trenger» dermed ikke i like stor grad å ha et bredt tilbud av for eksempel konserter og scenekunst. Det er likevel viktig å ha et bevisst forhold til kulturtjenestetilbud som innbyggerne trenger lokalt, for eksempel bibliotek, kulturskole og den frivillige kultursektoren. Ligger en kommune langt unna steder med et større kulturtilbud, vil det være behov for å ha et bredere kulturtilbud lokalt.

Kommunene har ulike forutsetninger for å gi innbyggerne et godt kulturtilbud. Dette handler likevel til syvende og sist om kulturpolitiske prioriteringer. Kommuneøkonomi og prioritering av kultursektoren har innvirkning på kulturtilbudet, kanskje spesielt når det gjelder bibliotek, kulturskole og kino.

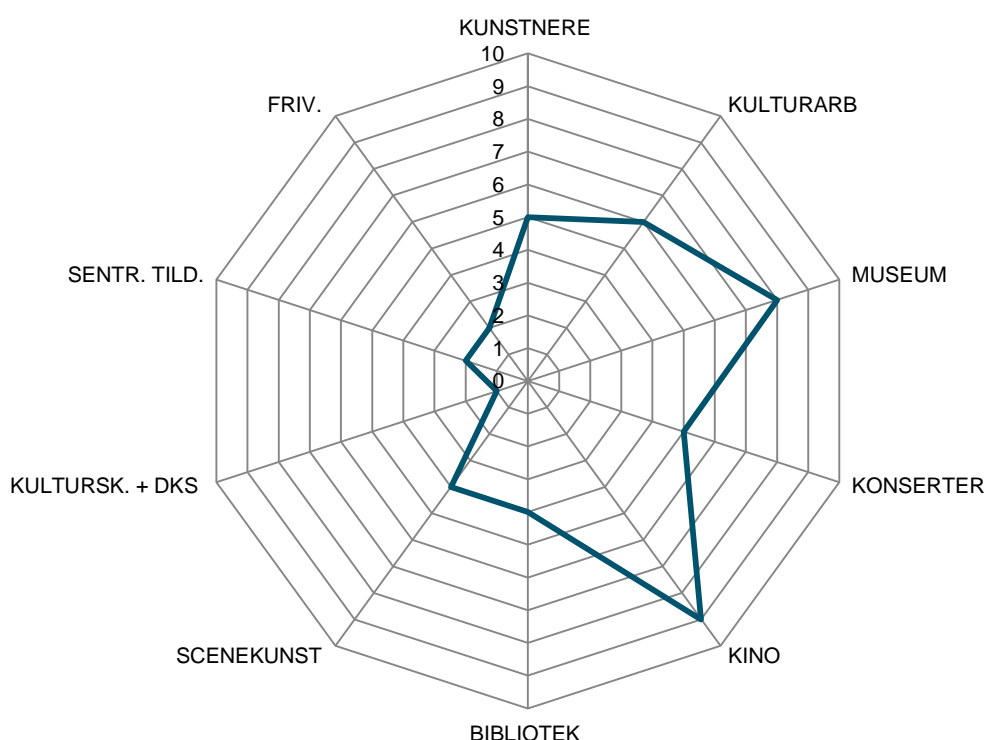
Nedenfor har vi hentet ut relevante nøkkeltall om de utvalgte kommunene.

Tabell 2: Nøkkelfakta om utvalgte kommuner. Kilde: SSB/ KOSTRA.

Nøkkeltall	Innbyggere	Gjennomsnittlig reisetid til kommunesenteret i minutter	Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	Netto driftsutgifter i kroner per innbygger	Netto driftsutgifter, kultur, i prosent av totale netto driftsutgifter
Trondheim	182035	7,5	4,5	45794	4,1
Stavanger	130754	6,1	1,9	51050	6,1
Kristiansand	85983	6,9	1,7	48063	4,5
Sandnes	71900	5,7	3,8	44964	4,4
Drammen	66214	5,2	2	48956	4,6

Plassering i Norsk kulturindeks

Sandnes havner totalt sett på en 200. plass blant landets 428 kommuner i Norsk kulturindeks 2014. Dersom man gjør om denne rangeringen til en score mellom en og ti, får Sandnes en totalscore på 5. Sandnes scorer godt i kategoriene kino og museum. I kategoriene kulturskole + DKS, sentrale tildelinger og frivillighet scorer kommunen lavt. Sandnes har falt 39 plasser på indeksen siden 2013. Høyest rangering får kommunen i kino-kategorien (30. plass). Sandnes oppnår også relativt gode rangeringer i kategoriene museum (62. plass), og middels rangering i kulturarbeidere (150. plass) og kulturarbeidere (185. plass). I kategorien kulturskole + DKS rangerer Sandnes svært lavt i vår oversikt (423. plass).

Figur 1: Sandnes sin score i de ti kategoriene. De høyeste verdiene befinner seg ytterst i radardiagrammet. Kategoriene er rangert fra 0-10.

Tabell 3: Kommunens rangering (av 428) sammenlignet med andre, relevante kommuner.

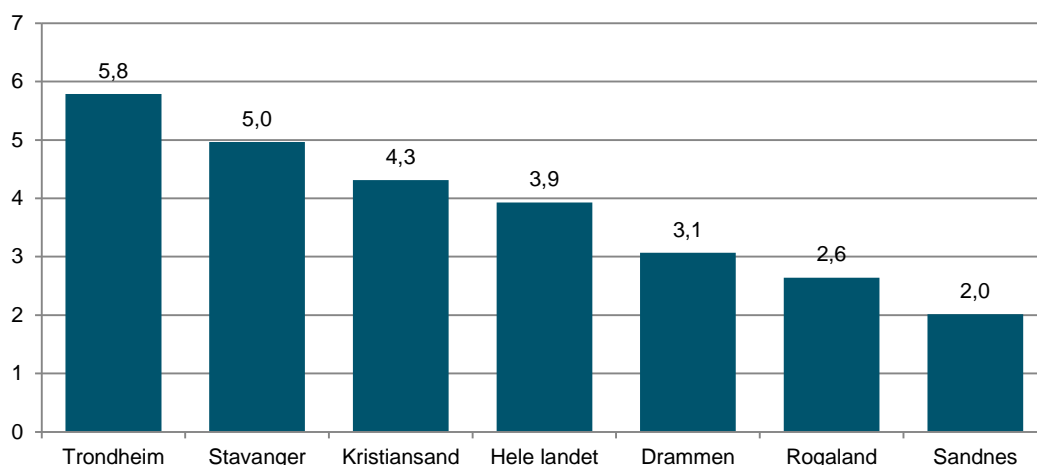
KOMMUNE	KUNSTNERE	KULTUR- ARB.	MUSEUM	KONSERTER	KINO	BIBLIOTEK	SCENEKUNST	KULTURSKOLE + DKS	SENTR. TILD.	FRIVILLIG- HET	TOTALT
Trondheim	17	10	40	33	11	59	12	315	14	185	6
Kristiansand	38	8	55	43	31	42	10	199	49	240	7
Stavanger	30	11	24	39	38	120	12	233	39	206	9
Drammen	73	19	140	158	8	100	35	359	185	307	66
Sandnes	185	150	62	229	30	268	145	423	250	328	200

1. Kunstnere

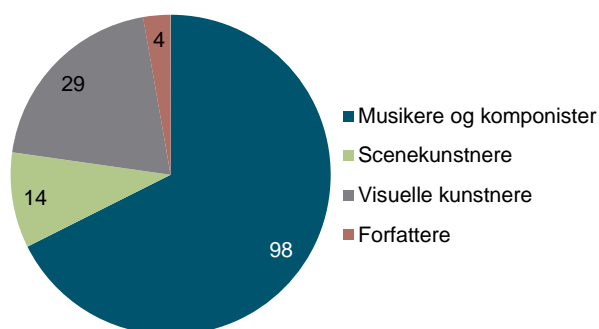
Antallet kunstnere, deres kunstneriske aktivitet og deres kunstneriske kvalitet vil svært sannsynlig påvirke kulturlivet i kommunen. Kunstnerne iverksetter ofte kulturtiltak lokalt og bidrar til å styrke kulturlivet i lokalsamfunnet. Oversikten vi her presenterer tar utgangspunkt i bostedsadresse for kunstnere registrert i de ti største kunstnerorganisasjonene i landet. Vi presenterer også oversikt over tildelinger fra Statens kunstnerstipend (SKS). Dette kan være en indikator på den kunstneriske kvaliteten til kunstnerne som er bosatt i kommunen.

I følge vår oversikt er totalt 145 kunstnere bosatt i Sandnes kommune. Dette tilsvarer 2 kunstnere pr. tusen innbyggere, en kunstnertetthet som er rundt halvparten av landsgjennomsnittet. Kunstnertettheten i Sandnes har hatt en liten tilbakegang på 3 % siden 2010. Av de 145 kunstnerne i Sandnes kommune er 98 musikere eller komponister, 14 er scenekunstnere, 29 er visuelle kunstnere og 4 er forfattere.

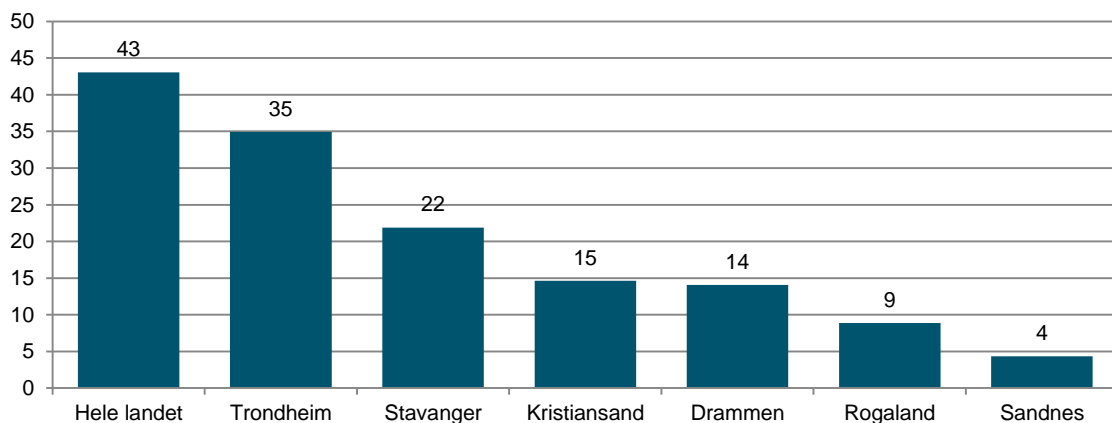
Statens kunstnerstipend er den viktigste ordningen for direkte støtte til kunstnere. Tildelingene gjøres på bakgrunn av en kvalitativ vurdering av kunstproduksjonen. Kunstnere bosatt i Sandnes mottok 312 000 kr i støtte fra SKS i 2013. Dette utgjør 4 kr pr. innbygger og er 90 % under landsgjennomsnittet. Sandneskunstnere fikk i gjennomsnitt 2152 kroner fra SKS. Vi har ingen oversikt over hvor mange som har søkt.

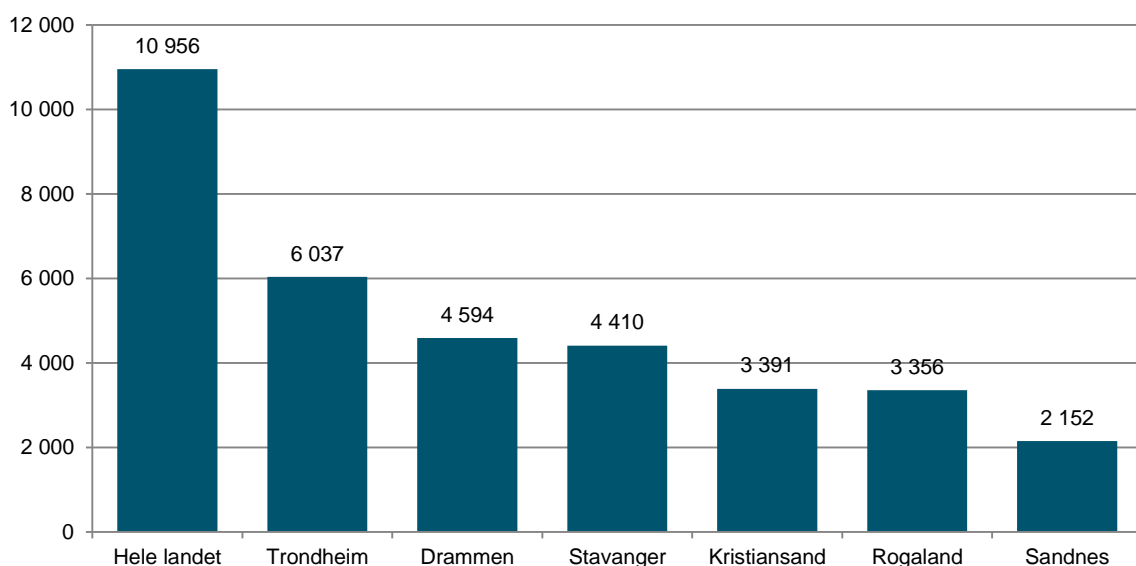
Figur 2: Antall kunstnere pr. tusen innbyggere i Sandnes, hele landet, Rogaland og utvalgte kommuner i 2013.

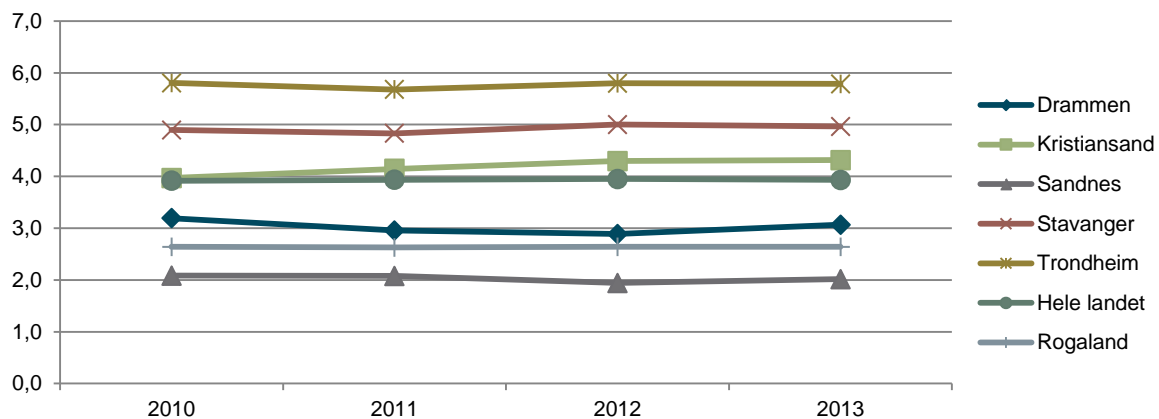
Figur 3: Antall medlemskap i ulike organisasjoner fordelt på kunstformer i Sandnes kommune.

Figur 4: Tildelinger fra Statens kunstnerstipend til kunstnere i Sandnes, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i 2013. Kroner pr. innbygger.

Figur 5: Tildelinger fra Statens kunstnerstipend til kunstnere i Sandnes, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i 2013. Kroner pr. kunstner.

Figur 6: Endring i andel kunstnere siste tre år for Sandnes, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner.

2. Kulturarbeidere

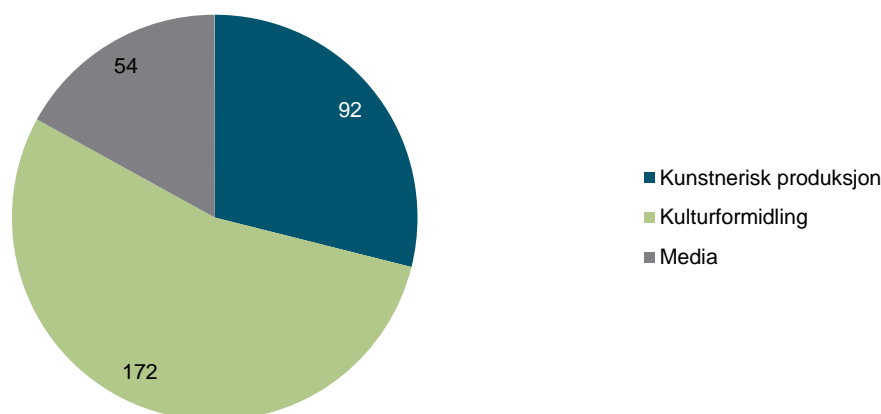
Sysselsettingstall for kulturyrker kan fortelle noe om kulturlivet generelt i kommunen. Kulturyrker genererer i stor grad kulturtilbud lokalt. Flere steder jobbes det også målrettet for å styrke det kulturbaserte næringslivet. Tallene i denne oversikten er hentet fra SSBs sysselsettingsstatistikk. Oversikten inkluderer både ansatte og selvstendige næringsdrivende, i både privat og offentlig sektor. Sysselsatte er registrert på arbeidsadresse.

I Sandnes jobber 318 personer innenfor ulike kulturyrker. 54 av disse jobber innen media, 92 jobber med kunstnerisk arbeid av ulik art og 172 personer jobber med kulturformidling, f.eks. museums- og bibliotekansatte, kulturskolelærere m.m.

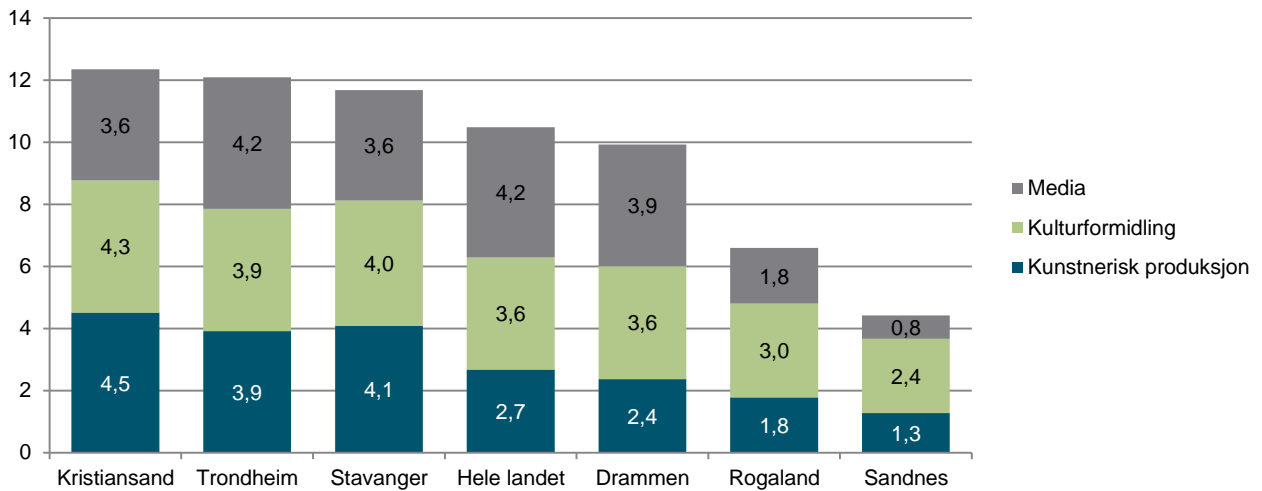
Andelen kulturarbeidere er relativt lav i Sandnes, med 4,4 ansatte pr. tusen innbyggere. Dette er 58 % under landsgjennomsnittet. Generelt finner man flest ansatte innen kulturyrker i de større byene og regionsentrene. De største kulturaktørene i Sandnes hva gjelder antall ansatte er som følger (antall i parentes): Sandnes kulturskole (81), E Christophersen AS (26), SF Kino (25) og Sandnes bibliotek (18) (data fra Brønnøysundregistrene).

Andelen ansatte innen disse yrkene har samlet sett vært relativt stabil i Sandnes de siste fem årene. Vi finner en nedgang på 3 % fra 2009 til 2013. Tallene viser en samlet nedgang fra 2009 til 2011, men siden har andelen kulturarbeidere økt. Andelen ansatte innen media ble nærmest halvert fra 2009 til 2010, men har vært rimelig stabil siden. Av de utvalgte kommunene, er det kun Drammen som har hatt en vekst i andelen kulturarbeidere de siste fem årene. På landsbasis har andelen gått ned med 4 %.

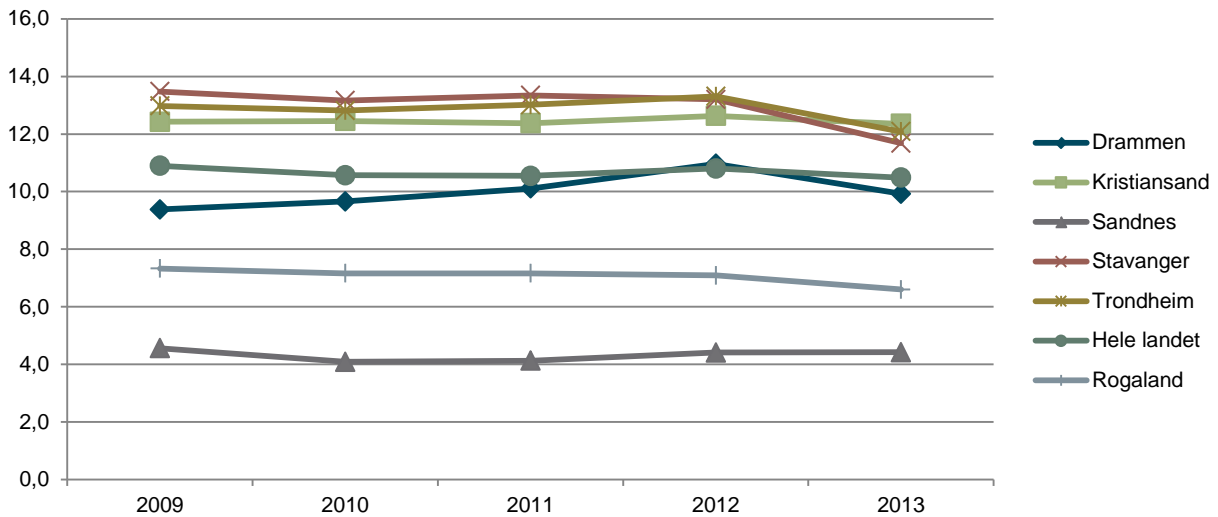
Totalt sett for landet er det flere kunstnere med medlemskap i kunstnerorganisasjoner (jf. forrige kapittel) enn det er personer med kunstnerisk virksomhet som hovedyrke. Sysselsettingsgraden i Sandnes, det vil si antall sysselsatte innenfor kunstnerisk produksjon delt på antall kunstnere (0,63), er noe lavere enn landsgjennomsnittet (0,68). Dette kan tyde på at kunstnere bosatt i Sandnes jobber andre steder, trolig Stavanger, eller at de i mindre grad har kunstnerisk arbeid som hovedinntektskilde. Nærheten til Stavanger tatt i betraktning, kunne man forventet at sysselsettingsgraden i Sandnes hadde vært enda lavere.

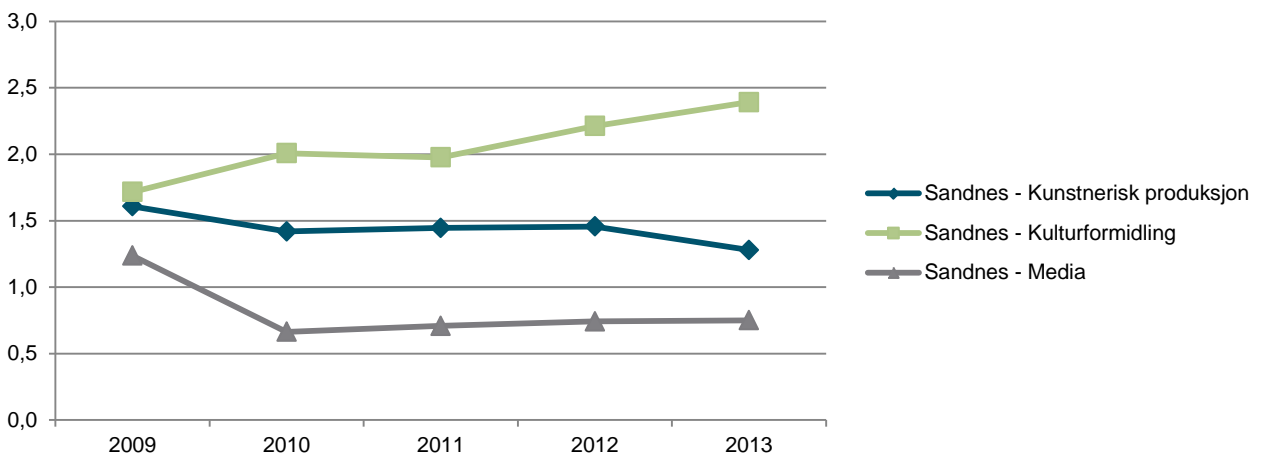
Figur 7: Totalt antall sysselsatte i ulike kulturyrker i Sandnes kommune i 2013.

Figur 8: Sysselsatte pr. 1000 innbyggere i Sandnes kommune, utvalgte kommuner, Rogaland og hele landet i 2013.

Figur 9: Sysselsatte i kulturyrker pr. 1000 innbyggere i Sandnes kommune, utvalgte kommuner, Rogaland og hele landet i perioden 2009- 2013.

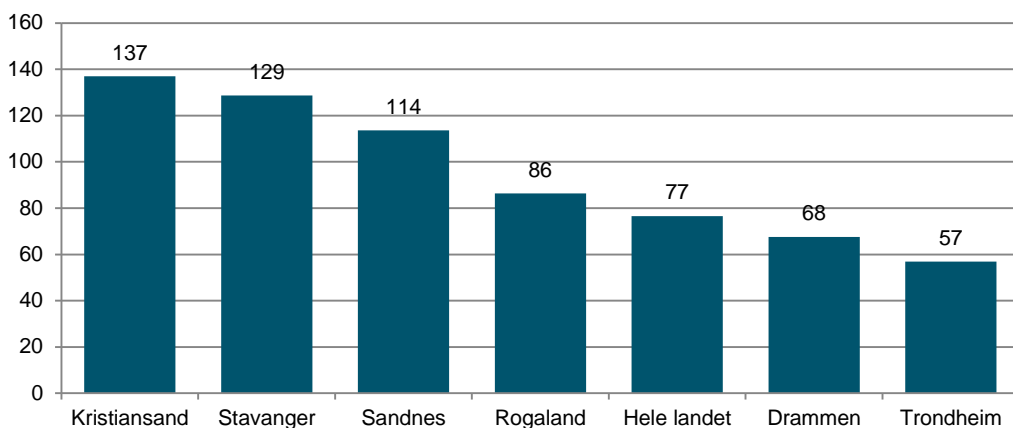
Figur 10: Endring i antall sysselsatte innen kunstnerisk produksjon (blå), kulturformidling (grønn) og media (grå) fra 2009 til 2013 i Sandnes.

3. Museum

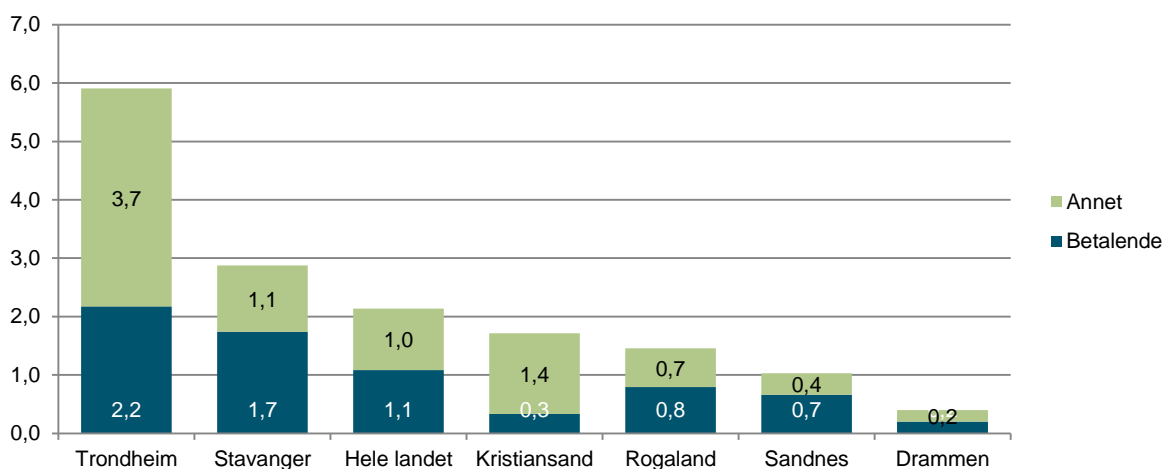
Museene er en viktig del av kulturaktiviteten rundt i kommunene. De er ressursentre for kulturvern, de produserer kunnskap og opplevelser og de kan fungere som møtesteder for innbyggerne. Vi presenterer her kommunale tildelinger til museer samt totalt besøk og betalende besøk for alle museumsavdelinger som rapporterer tall inn til Norsk kulturråd.

Totalt brukte Sandnes i underkant av 8,2 millioner på museumsformål (Netto driftsutgifter til muséer, funksjon 375). Dette tilsvarer omlag 114 kroner pr. innbygger og er 48 % over landsgjennomsnittet.

Museer i Sandnes kommune hadde et besøk på 74 112, av disse var 47 581 registrert som betalende besøk. Vi har kun inkludert konsoliderte museer og museer som rapporterer til Norsk kulturråd. Den eneste museumsavdelingen i Sandnes som er med i vårt tallgrunnlag, er Vitenfabrikken, som står for alle de 74 112 besøkene. Dette tilsvarer et totalt besøk på 1 pr. innbygger. Det totale besøket er om lag halvparten av landsgjennomsnittet. Det totale betalende besøket er 39 % under landsgjennomsnittet.

Figur 11: Netto driftsutgifter til museer i Sandnes kommune, utvalgte kommuner, Rogaland og hele landet i 2013. Kr pr innbygger.

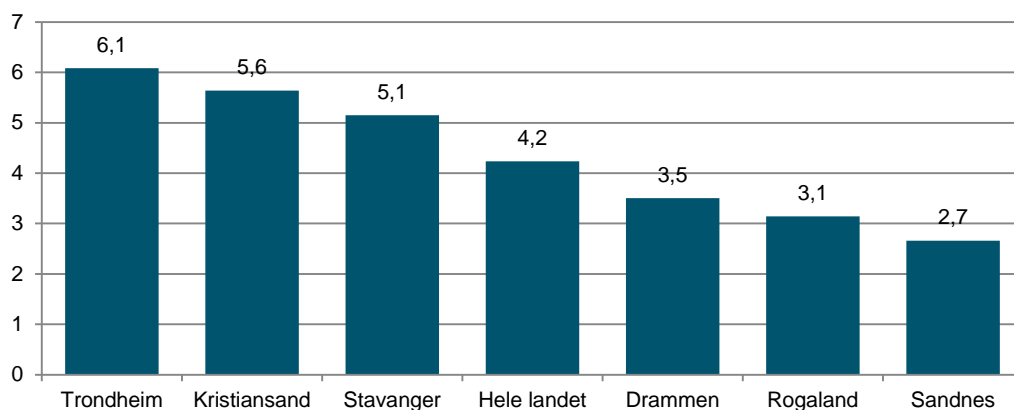
Figur 12: Betalende besøk (blå) og annet besøk (grønn) på muséer i Sandnes kommune, utvalgte kommuner, Rogaland og hele landet i 2013. Antall besøk pr. innbygger.

4. Konserter

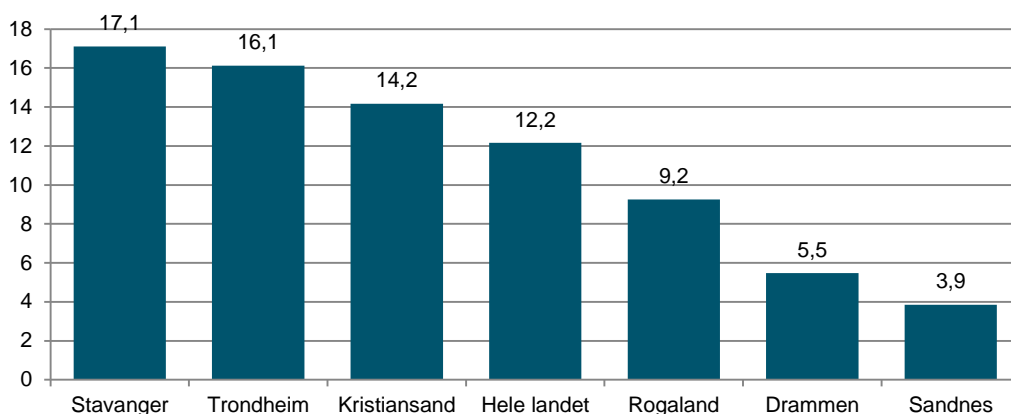
Kategorien konserter tar utgangspunkt i konserttall fra TONO. TONO er et organ som forvalter lydfestings- og fremføringsrettigheter for musikkverk i Norge på vegne av komponister, tekstforfattere og musikkforlag. TONO samler inn informasjon om de fleste konserter i Norge og deres database inneholdt omtrent 22 000 konserter for 2013.

Totalt er det registrert 191 arrangementer i Sandnes kommune i TONOs oversikt for 2013. Dette tilsvarer 2,7 arrangementer pr. 1000 innbyggere. Antall arrangementer er 37 % under landsgjennomsnittet. TONO-dataene er imidlertid ikke helt nøyaktige, flere arrangementer kommer under radaren og blir ikke fanget opp.

TONO-avregningen sier noe om hvor stor konserten er. Avregningen er basert på totale inngangspenger eller antall publikum. Vi finner at aktører i Sandnes har blitt avkrevd rundt 280 000 kr i TONO-vederlag. Dette er 3,9 kroner pr. innbygger, 68 % under landsgjennomsnittet.

Figur 13: Antall TONO-registrerte konserter pr. 1000 innbyggere i Sandnes kommune, utvalgte kommuner, Rogaland og hele landet i 2013.

Figur 14: TONO-avregning i kr pr. innbygger til arrangører i Sandnes kommune, utvalgte kommuner, Rogaland og hele landet i 2013.

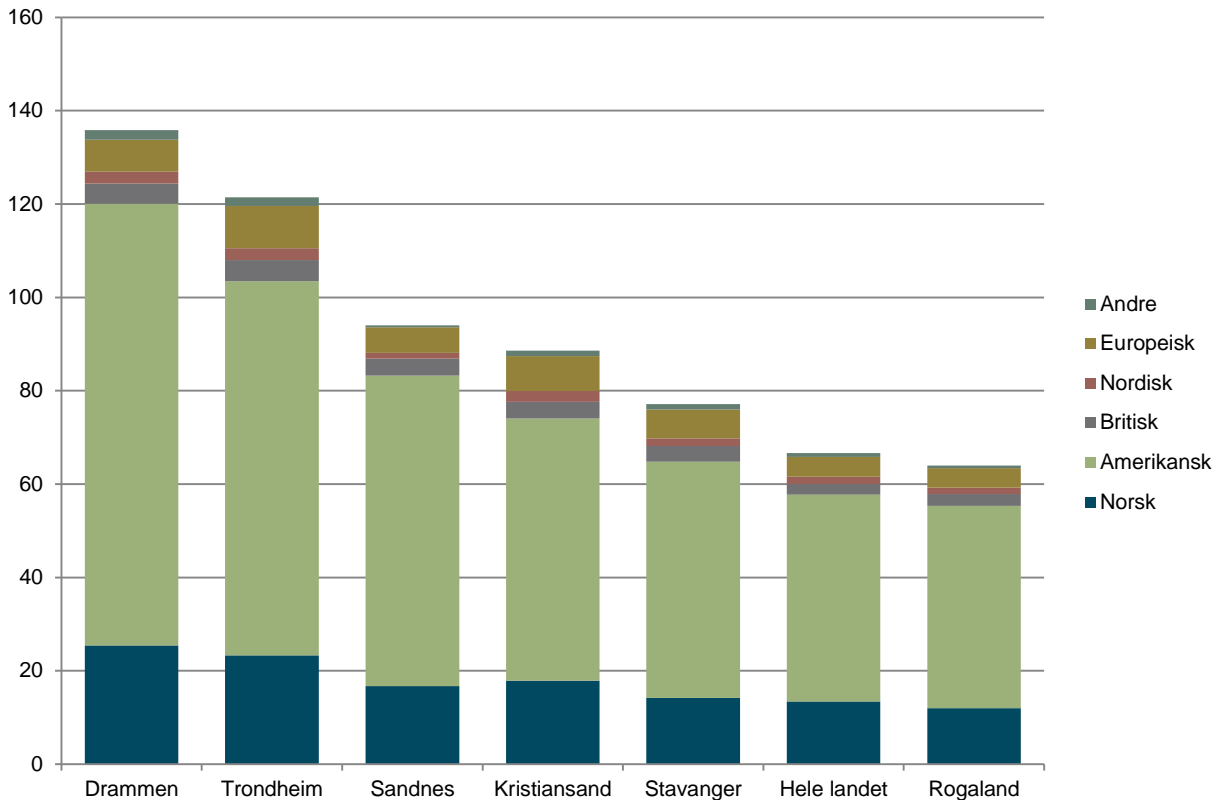
5. Kino

Kino er det kulturtilbudet som størst andel av befolkningen benytter seg av. I følge SSBs kulturbarometer er kino også et tilbud som befolkningen benytter seg av på tvers av sosioøkonomiske skillelinjer. I kinokategorien presenterer vi tall fra bransjeorganisasjonen Film og Kino.

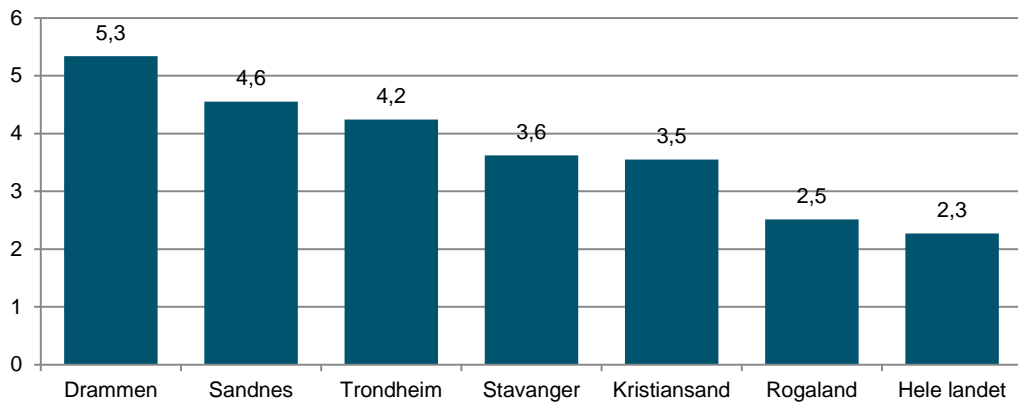
Totalt ble det vist 6758 kinoforestillinger på kino i Sandnes kommune. 4783 av disse var fra USA, 1204 var norske, 257 var britiske, 91 var fra andre nordiske land, 397 var fra andre europeiske land, mens 26 var fra land utenfor Europa og USA. Dette utgjør totalt 94 forestillinger pr. 1000 innbyggere og er 41 % over landsgjennomsnittet. Sammenligner man med fjoråret, finner vi at antall forestillinger har gått ned med 2 %.

I løpet av 2013 ble det vist 208 ulike filmer fra 15 ulike land. Sandnes har den høyeste andelen amerikanske filmer (71 %) blant de utvalgte kommunene. Kristiansand har den laveste med 63 % amerikanske filmer. Sandnes har den laveste andelen norske (18 %) og nordiske (1 %) filmer av det utvalgte kommunene.

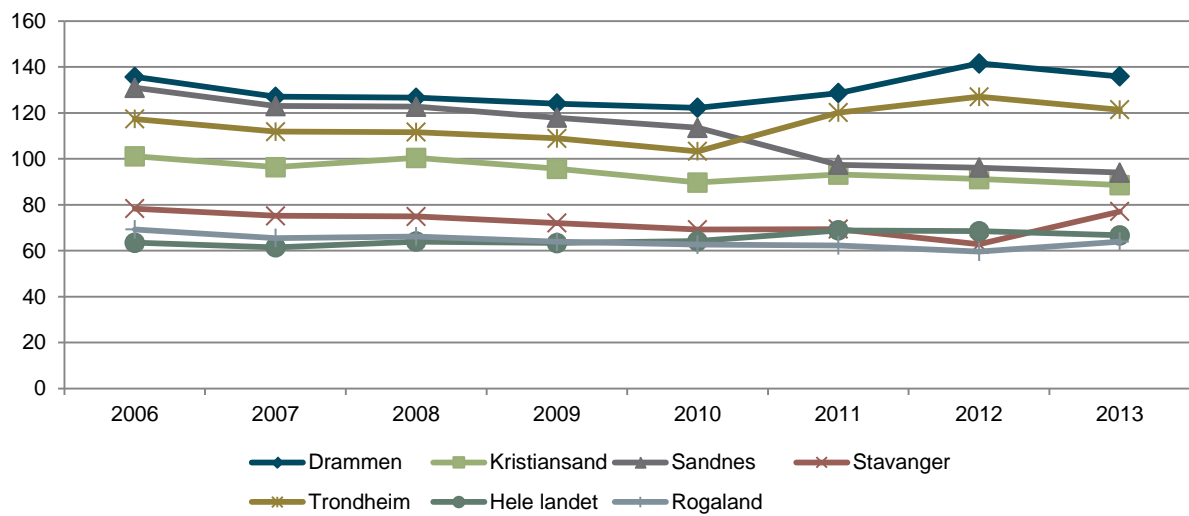
Totalt ble kinoen i Sandnes besøkt 327 156 ganger i 2013. Dette gir et besøk på 4,6 pr. innbygger, noe som er dobbelt så mye som landsgjennomsnittet. De 10 filmene med flest besøk i Sandnes i 2013 var som følger (besøk i parentes): Solan og Ludvig - Jul i Flåklypa (17858), Hobbiten: Smaugs ødemark (3D) (15572), Fast & Furious 6 (10993), Iron Man 3 (3D) (10160), The Hunger Games: Catching Fire (8573), Grusomme meg 2 (3D, norsk tale) (7762), Croods (3D, norsk tale) (7758), A Good Day to Die Hard (7332), The Hangover Part III (6665) og Gåten Ragnarok (6551).

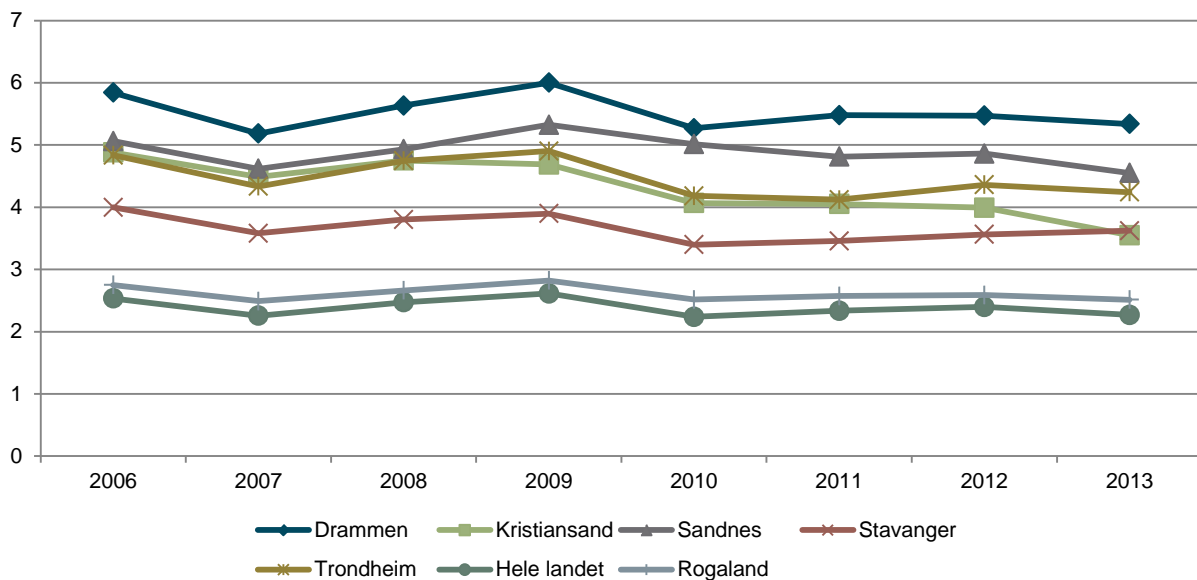
Figur 15: Antall kinoforestillinger fordelt på opprinnelsesland. Filmer pr. 1000 innbyggere i 2013. Sandnes kommune, utvalgte kommuner, Rogaland og hele landet i 2013.

Figur 16: Antall kinobesøk pr. innbygger. Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

Figur 17: Antall kinoforestillinger pr. 1000 innbygger. Sandnes, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i perioden 2006- 2013.

Figur 18: Antall kinobesøk pr. innbygger. Sandnes, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i perioden 2006- 2013.

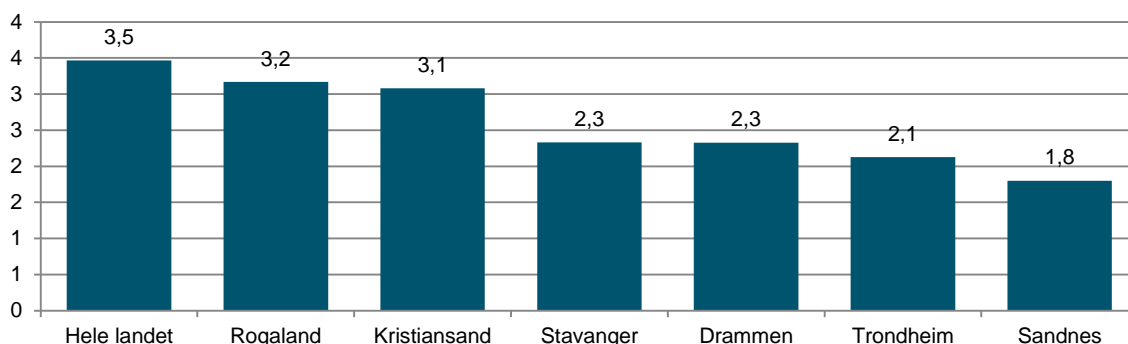
6. Bibliotek

Bibliotek er en lovpålagt tjeneste for kommunene og er en viktig del av både kunnskaps- og kulturpolitikken i Norge. Mange steder er biblioteket det kulturelle senteret i kommunene og fungerer som en viktig møteplass. Her presenterer vi tall hentet fra KOSTRA og Folkebibliotekstatistikken til Nasjonalbiblioteket.

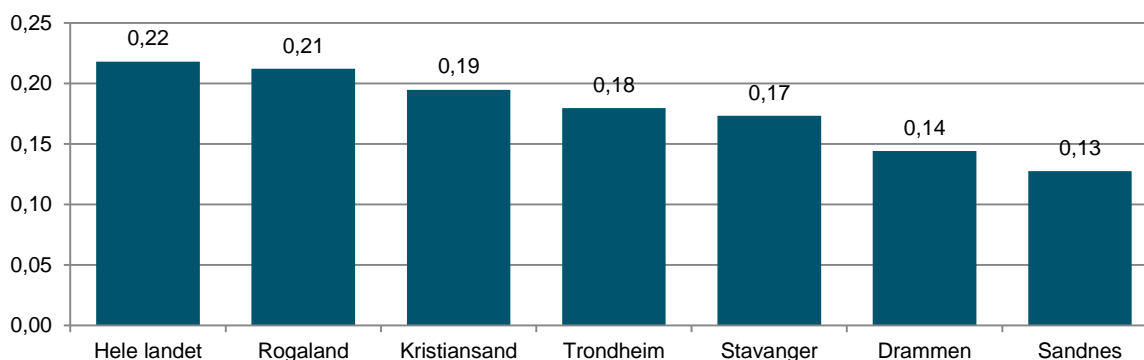
Bokbestand og tilvekst

Bokbestand og tilvekst i bibliotekene forteller noe om tilbudet ved det enkelte bibliotek. Det er likevel problematisk å sammenligne bokbestand og tilvekst på tvers av kommuner med svært ulike innbyggertall. Større kommuner har en større bokbestand totalt, men grunnet stordriftsfordeler trenger ikke bokbestanden pr. innbygger være så høy for at tilbudet skal være godt. Samtidig er ikke bokbestand noe entydig tegn på kvalitet. En høy bokbestand kan like gjerne skyldes at biblioteket har vært dårlige til å kassere bøker. **Bokbestand og tilvekst er av nevnte grunner ikke en av indikatorene i Norsk kulturindeks.**

Folkebibliotekene i Sandnes kommune har pr. 1.1.2013 en samlet bokbestand på 129 393 eksemplarer. Hvor mange ulike titler dette utgjør, har vi ikke oversikt over. Bokbestanden ved disse bibliotekene tilsvarer 1,8 bøker pr. innbygger. Dette er om lag 48 % under landsgjennomsnittet på 3,5. Den samlede tilveksten ved folkebiblioteker i Sandnes var 9167 eksemplarer av ulike typer medier. Dette utgjør 0,13 eksemplarer pr. innbygger, 42 % under landsgjennomsnittet. Sandnes har lavest bokbestand og tilvekst av de utvalgte kommunene.

Figur 19: Bokbestand pr. innbygger i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

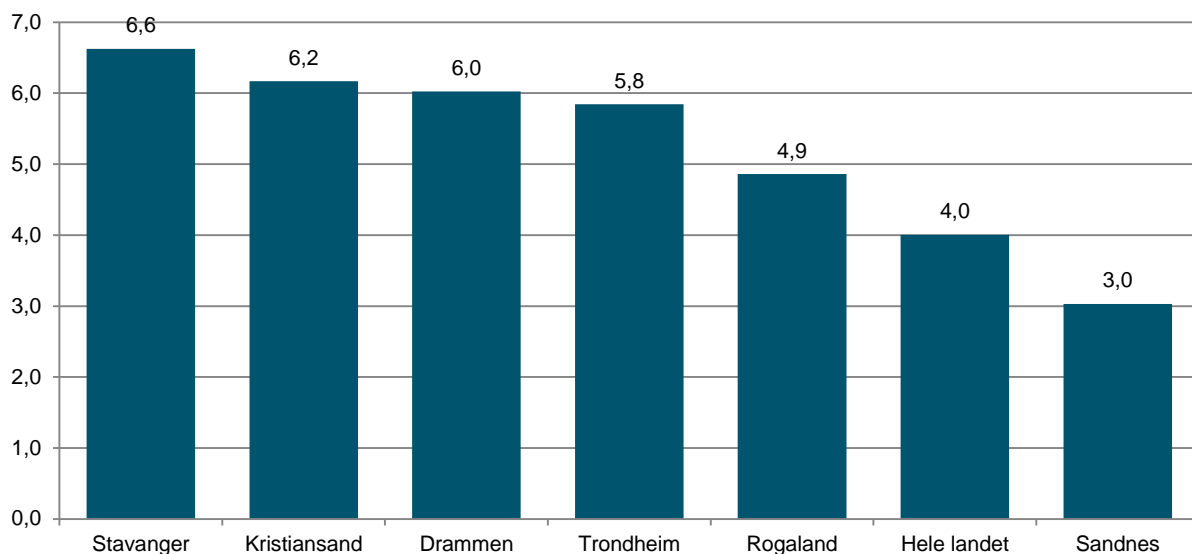

Figur 20: Tilvekst siste år for alle medier pr. innbygger i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet.

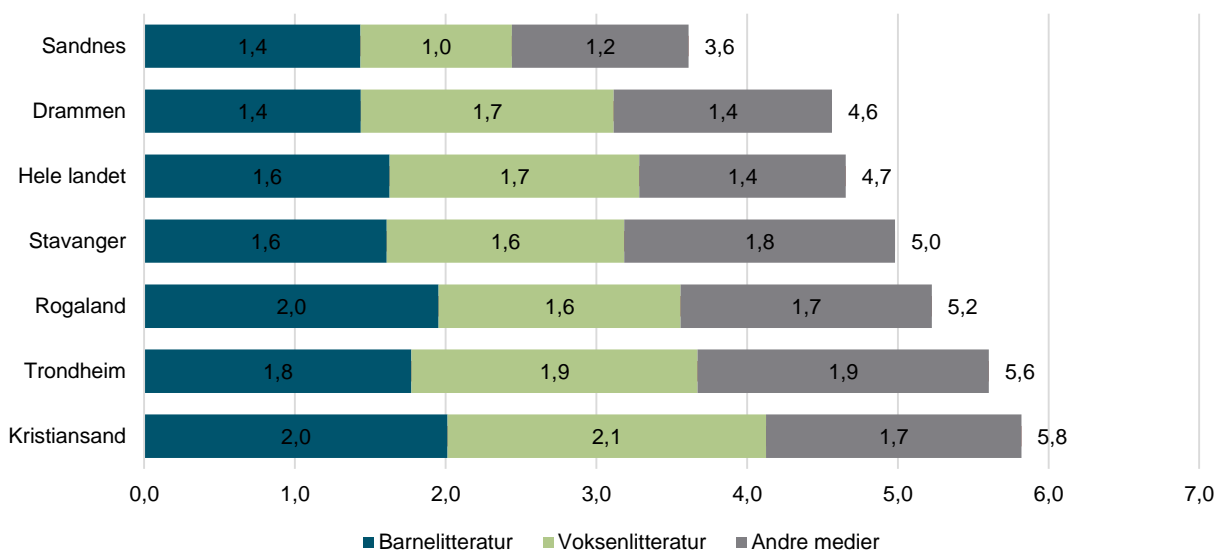
Besøk og utlån

Samlet besøk ved folkebibliotekene i Sandnes kommune var 217 934 i 2013. Dette tilsvarer 3 besøk pr. innbygger, 24 % under landsgjennomsnittet. Besøket har gått ned med 25 % fra 2006 til 2013. Landet for øvrig har også hatt en nedgang samme periode, men denne er noe svakere (16 %). Det har også alle de utvalgte kommunene, med unntak av Drammen som hadde en vekst på 4 %.

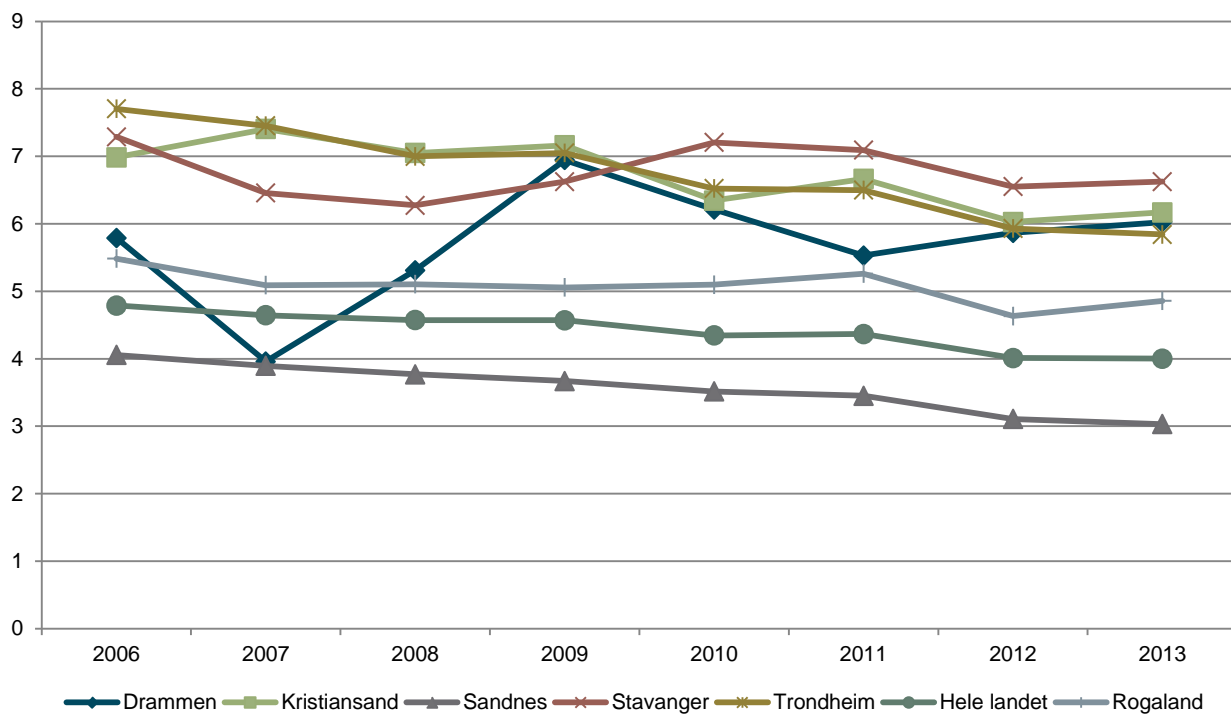
Det totale utlånet for alle medier i Sandnes var 259 729 i 2013. Av disse var 175 347 bøker. Voksenlitteratur utgjorde rundt 72 223 utlån, mens barnelitteratur utgjorde 103 124 utlån. De resterende 84 382 utlånene var andre medier, som dvd-er, cd-er osv. Deler vi dette på antall innbyggere, finner vi at det ble lånt ut 3,6 eksemplarer pr. innbygger. Dette er 22 % under landsgjennomsnittet, og om lag 11 % mindre enn året før.

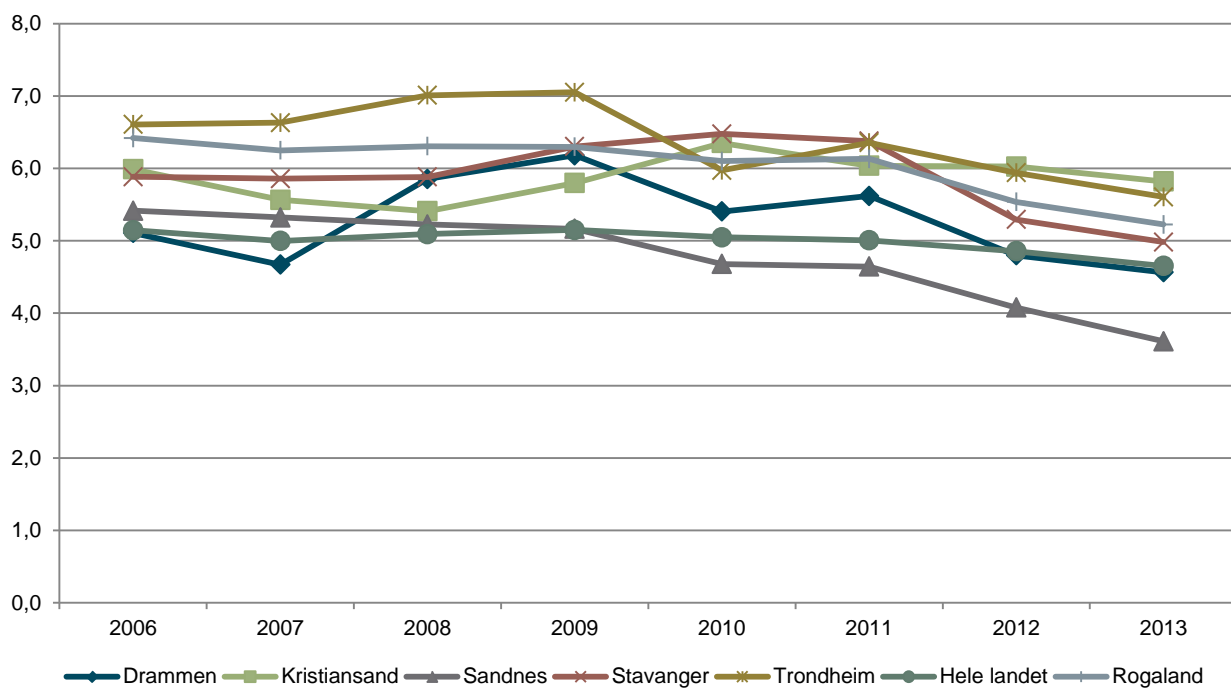
Figur 21: Bibliotekbesøk pr. innbygger i Sandnes kommune, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i 2013.

Figur 22: Utlån av barnelitteratur, voksenlitteratur og andre medier pr. innbygger i folkebibliotekene i 2013.

Figur 23: Antall bibliotekbesøk pr. innbygger. Sandnes kommune, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i perioden 2006- 2013.

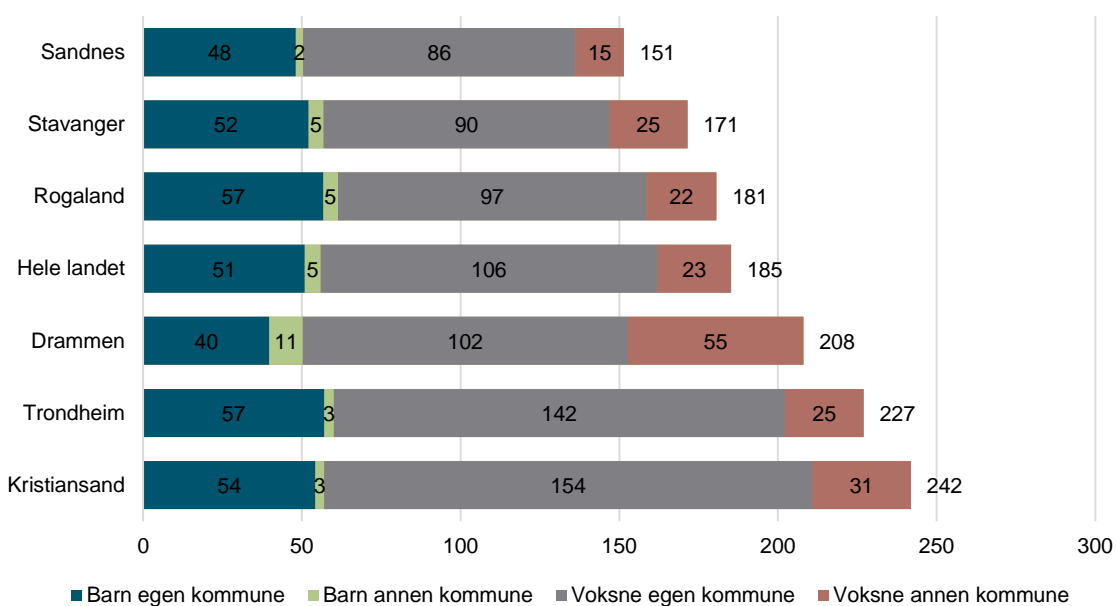

Figur 24: Utlån alle medier. Sandnes kommune, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i perioden 2006- 2013.

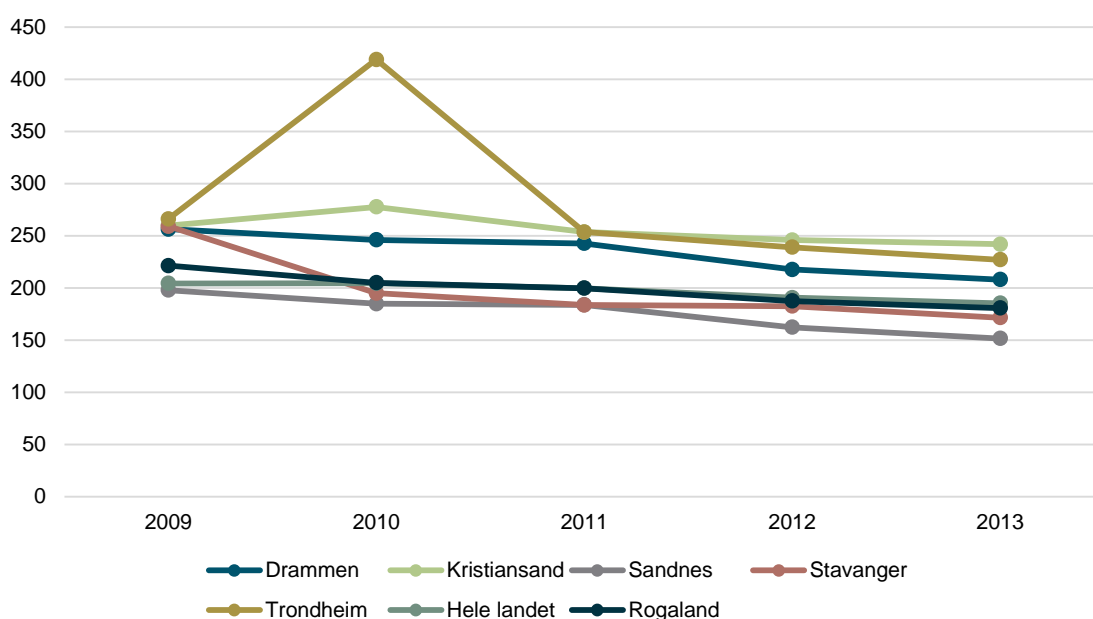
Aktive lånerer

En aktiv låner er en person eller organisasjon med minst ett registrert lån i et gitt år. Sandnes hadde totalt 10 891 aktive lånerer i 2013. Dette utgjør 151 aktive lånerer pr. tusen innbyggere. Vi finner 7269 aktive voksne lånerer. Dette er 101 aktive voksne lånerer per tusen innbyggere, 22 % under landsgjennomsnittet.

Sandnes har en lavere andel aktive lånerer fra andre kommuner enn landsgjennomsnittet og de utvalgte kommunene. 11,6 % av de aktive lånerne i Sandnes, både barn og voksne, kom fra andre kommuner. Stavanger har til sammenligning en andel på 17,2 % aktive lånerer fra andre kommuner. På landsbasis er 15,2 % av aktive lånerer fra en annen kommune enn der biblioteket hører hjemme. Drammen har på sin side en høy andel aktive lånerer fra andre kommuner (31,7 %). Trondheim har en relativt lav andel aktive lånerer fra andre kommuner med 12,3 %.

Figur 25 Aktive lånerer pr. innbygger. Sandnes kommune, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i 2013.

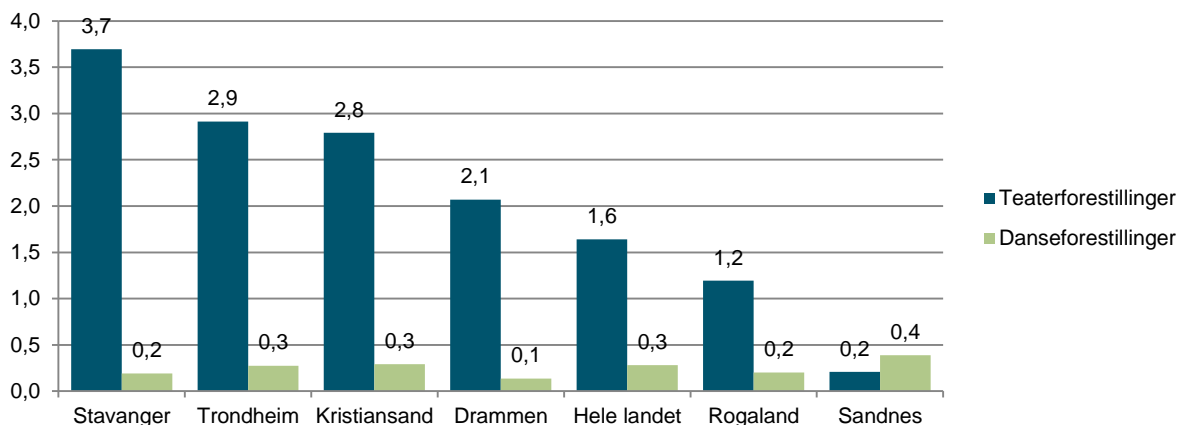

Figur 26 Aktive lånerer per tusen innbyggere. Sandnes kommune, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i perioden 2009-2013.

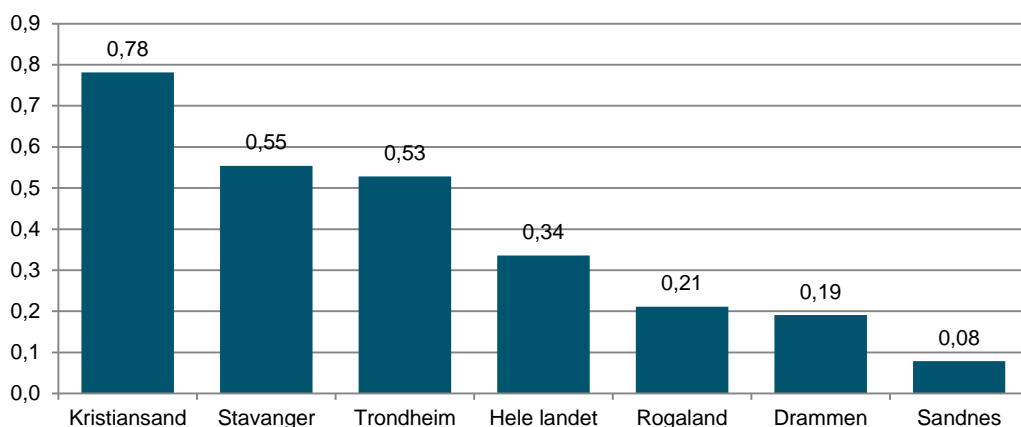
7. Scenekunst

Scenekunst er i mange land primært et tilbud man finner i byene. I Norge har vi gjennom Riksteateret og Regionteatrene hatt et utbygd, desentralisert scenekunsttilbud i mange år. Opplysningene om teater- og operaforestillinger og publikum er hentet fra medlemsteatrene i Norsk Teater- og Orkesterforening (NTO). Opplysningene om danseforestillinger er hentet fra Danseinformasjonen.no. Private teatre og frie scenekunstgrupper er ikke inkludert i oversikten, men flere av disse forestillingene er inkludert i oversikten over DKS-forestillinger.

Teatrene som rapporterer inn tall til NTO hadde i 2013 registrert 15 teater- og operaforestillinger og 28 danseforestillinger i Sandnes. Dette gir 0,2 teater- og operaforestillinger pr. 1000 innbyggere, som er 87 % under landsgjennomsnittet. Danseforestillingene, som det var 0,4 av pr. 1000 innbyggere, er 39 % under landsgjennomsnittet. Besøket på teater- og operaforestillinger var totalt 5645. Dette tilsvarer 0,08 besøk pr. innbygger i kommunen, noe som er 77 % under landsgjennomsnittet.

Figur 27: Antall teater- og operaforestillinger pr. 1000 innbyggere (blått) og antall danseforestillinger pr. 1000 innbyggere (grønt) for Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

Figur 28: Antall teater- og operabesøk pr. innbygger for Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

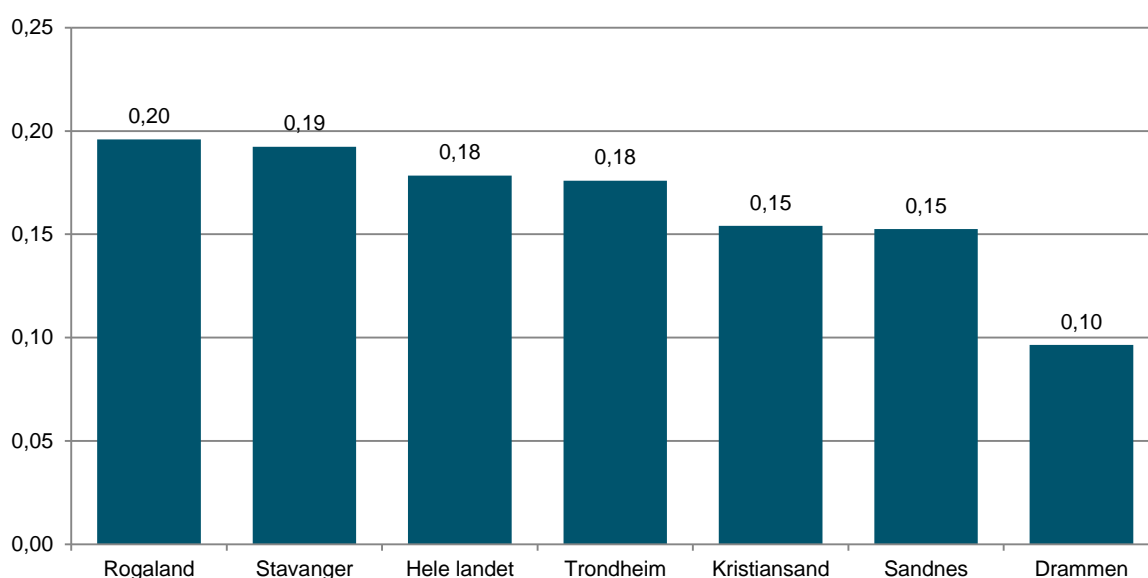
8. Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken

Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken (DKS) er, ved siden av Ungdommens kultur-
mønstring (UKS), de viktigste statlige tiltakene for kulturtilbud til barn og unge. Vi presente-
rer derfor disse tallene samlet under en kategori. Kulturskolene har som mål å la barn få *ut-*
øve kunst og kultur, mens DKS primært har som mål å la barn og unge *oppleve* kunst og kul-
tur.

Kulturskolen

I Sandnes kommune går 1473 elever i kulturskolen. Dette utgjør 0,15 elever pr. barn i grunnskolealder (6-15 år), 15 % under landsgjennomsnittet på 0,18. Utviklingen viser at antall barn i kulturskolen har hatt en liten økning på 7 % siden 2006 i Sandnes kommune. Andelstallet vi opererer med her avviker noe fra det vi kjenner som dekningsgrad i kulturskolen. Årsaken til dette er at elever under 6 år eller over 15 år inngår i elevtallsberegningen, men ikke i totaltallet vi bruker som referansepunkt (barn i grunnskolealder). Andel av barn i grunnskolealder (6-15 år) i kommunen som går i kulturskole vil derfor være noe høyere enn dekningsgraden.

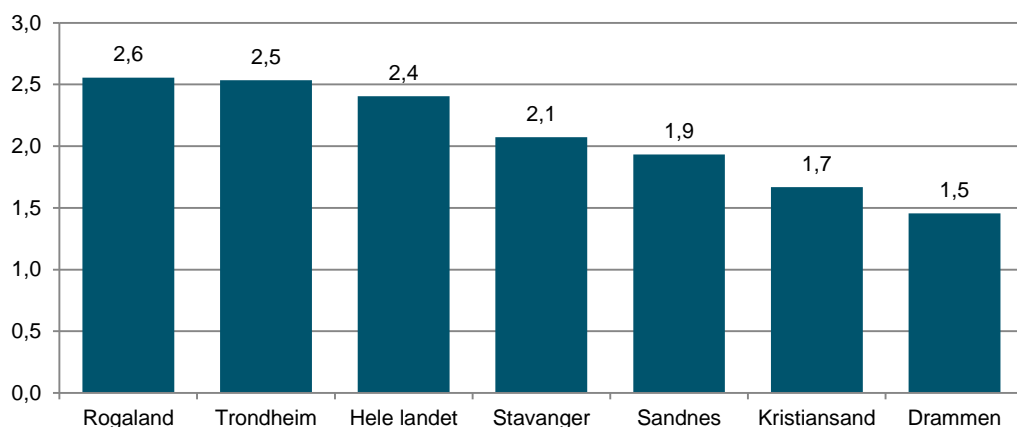
Kulturskoletilbud kan romme så mangt. Alt fra enkeltoppfølgning av elever til store prosjektkor som samles over en kort periode. Ved siden av dekningsgrad vil derfor årstimer være en god indikator for kulturskoletilbudet i kommunene. Kulturskolene i Sandnes tilbyr 18 668 årstimer hvert år. Dette utgjør 1,9 timer pr. barn i grunnskolealder. Antallet årstimer pr. barn er 20 % under landsgjennomsnittet på 2,4.

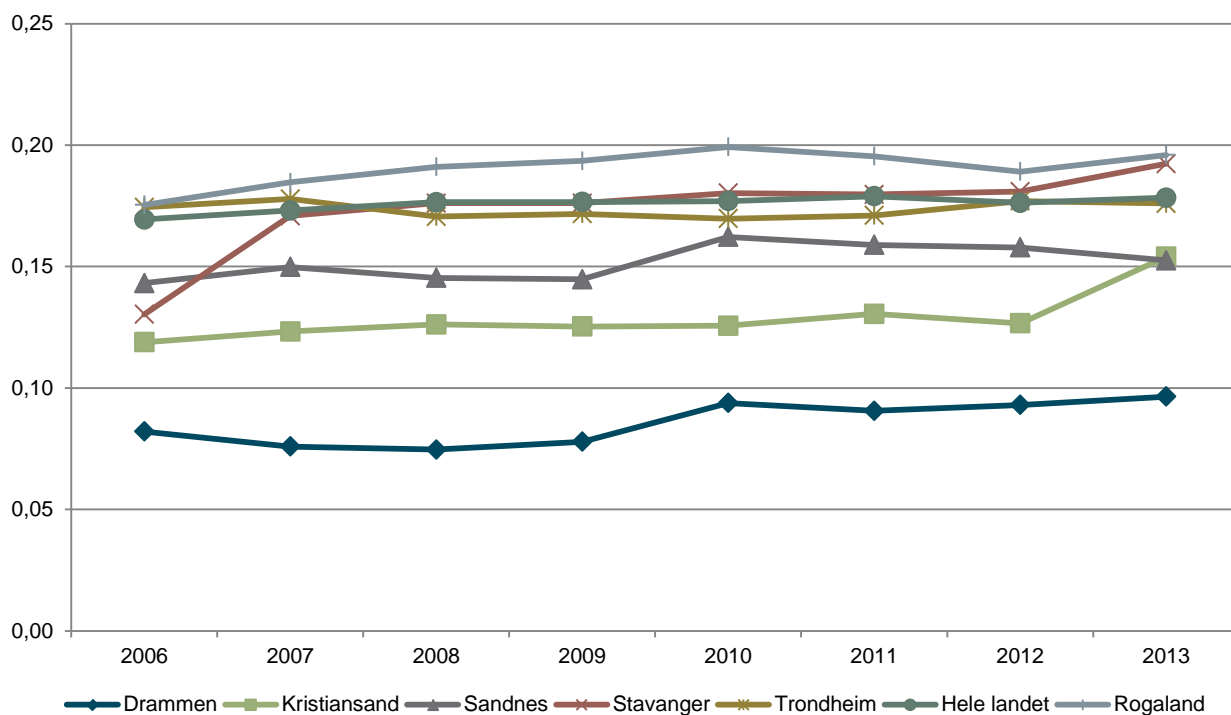
Figur 29: Andel av barn i grunnskolealder (6-15) i kommunen som går i kulturskole i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

Figur 30: Årstimer fordelt på sjanger i Sandnes kommune i 2013.

Figur 31: Årstimer i kulturskolen pr. barn i grunnskolealder (6-15 år) i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

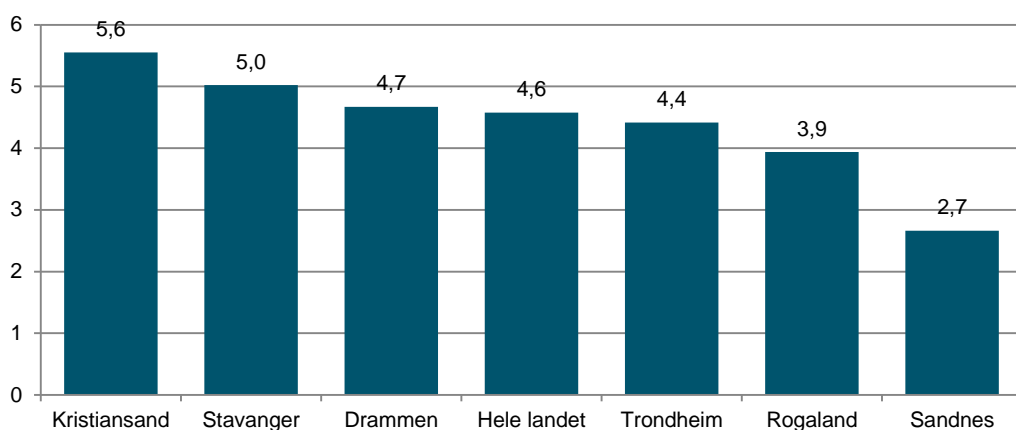

Figur 32: Antall barn i kulturskolen pr. barn i grunnskolealder (6-15) i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i perioden 2006-2013.

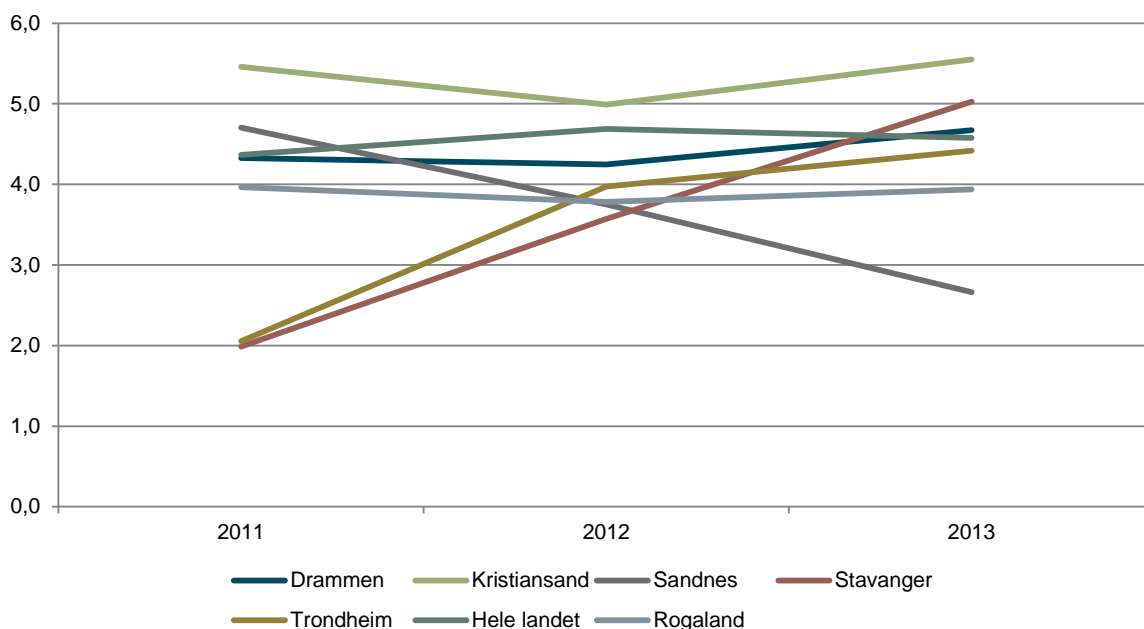
Den kulturelle skolesekken

Siden DKS-forestillinger er obligatoriske for elevene, kan man regne med at publikumsoppslutningen er direkte avledet av tilbudet. Det totale publikum for DKS-forestillinger i grunnskolen i Sandnes kommune var 25 715 i 2013. Dette tilsvarer et besøk på 2,7 pr. barn i grunnskolealder (6-15), 42 % under landsgjennomsnittet på 4,6. I disse tallene inngår både kommunale og fylkeskommunale forestillinger.

DKS-besøket har gått ned med 43 % i Sandnes fra 2011 til 2013. På landsbasis var det fra 2011 til 2013 en oppgang på 5 %. Vi ser en nedgang på 2 % i DKS-besøket på landsbasis fra 2012 til 2013. Sandnes hadde en nedgang på 29 % i DKS-besøk det siste året. I 2013 var det imidlertid kun rapportert om 1 produksjon med 5 arrangement og 500 besøkende i Sandnes når det gjaldt de kommunale forestillingene, en nedgang fra 2012 der det var rapportert om nesten 10 000 besøkende på kommunale forestillinger.

Figur 33: Antall publikum på DKS-forestillinger pr. barn i grunnskolealder (6-15 år) i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

Figur 34: Antall publikum på DKS-forestillinger pr. barn i grunnskolealder (6-15 år) i Sandnes kommune, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i perioden 2011-2013.

9. Sentrale tildelinger

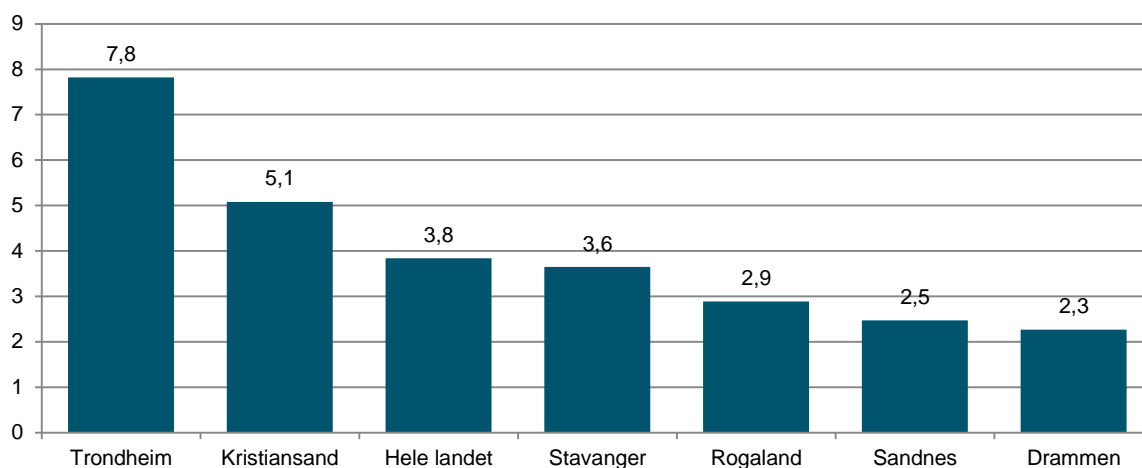
Støtte til kunst og kultur forteller oss noe om aktiviteten i de kommunene som mottar støtte. Vi har her valgt tilskuddsordninger med ulikt nedslagsfelt: Frifond, tildelinger fra Riksantikvaren og Norsk kulturminnefond samt tildelinger fra Norsk kulturråd og tildelinger over statsbudsjettet til stedbunden aktivitet.

Frifond er en støtteordning opprettet av Stortinget for å bedre de økonomiske rammebetingelsene for frivillig kulturaktivitet i lokalsamfunnet. Midlene tildeles etter søknad, beløpene er ofte små, men mange aktører får støtte. I denne oversikten er kun støtte til musikk og teater inkludert. Totalt ble det delt ut 177 700 kroner i Frifond-støtte til aktører i Sandnes kommune i 2013. Dette utgjør 2,5 kroner pr. innbygger og er 36 % under landsgjennomsnittet.

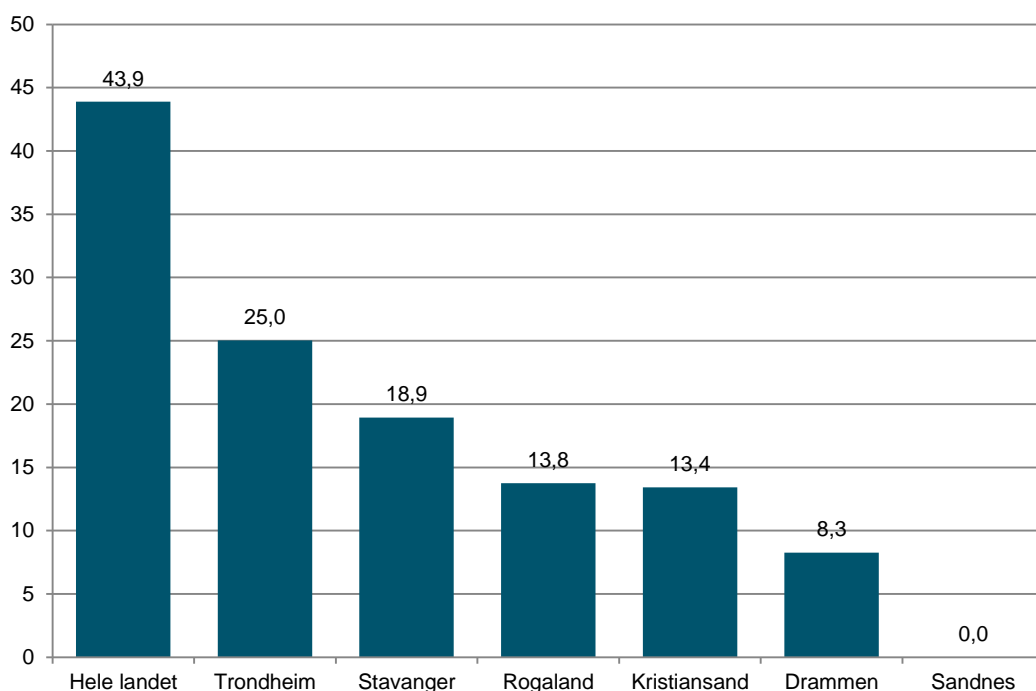
Tildelinger fra Riksantikvaren inkluderer tekniske/industrielle kulturminner, tildelinger fra Norsk kulturminnefond samt tilskudd til istandsetting som forvaltes av fylkeskommunene. Fra Riksantikvaren ble det ikke delt ut midler til tiltak i Sandnes kommune i 2013.

Fra budsjettet til Kulturdepartementet i 2013 og tildelinger fra Norsk kulturråd i 2013 har vi plukket ut tildelinger som gis til stedsspesifikke tiltak. I 2013 ble det delt ut i overkant av 1 million i slike midler til Sandnes kommune. Dette tilsvarer 14,4 kroner pr. innbygger, 91 % under landsgjennomsnittet.

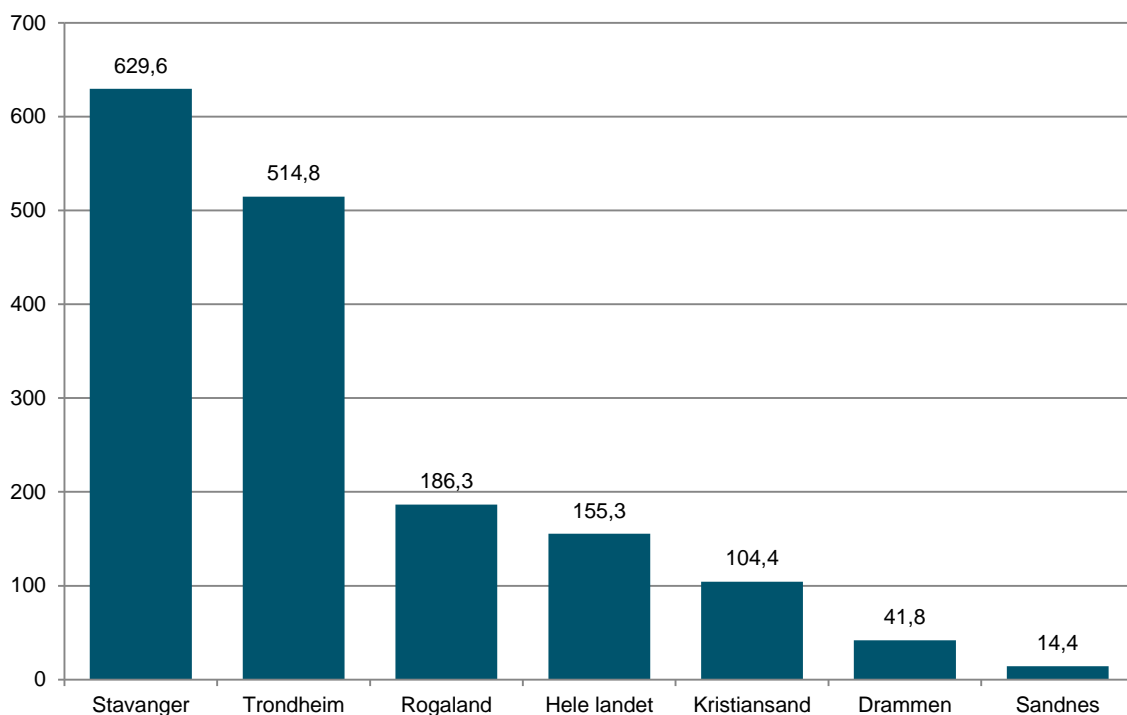
Sandnes fikk ingen midler over statsbudsjettet i våre utvalgte poster. Fra Kulturrådet fikk følgende aktører tilskudd (tall i tusen): RAS – Regional arena for samtidsdans/Sandnes kulturhus (700), Norsk orgelfestival (233) og Sandnes Rockeklubb (100).

Figur 35: Tildelinger fra Frifond musikk og Frifond teater i Sandnes kommune, Rogaland, hele landet og utvalgte kommuner i 2013. Kr pr. innbygger.

Figur 36: Tildelinger fra Riksantikvaren til ulike tiltak i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013. Kr pr. innbygger.

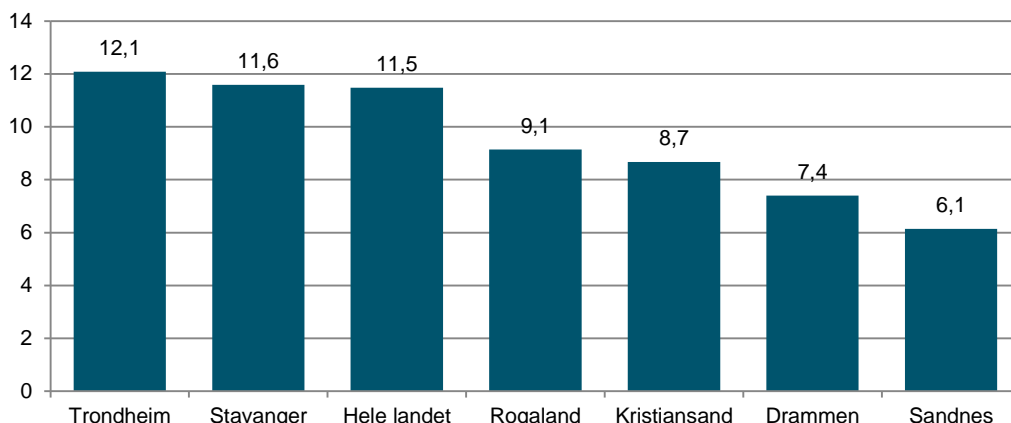
Figur 37: Stedsspesifikke tildelinger fra Kulturdepartementet og Norsk kulturråd til aktører i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013. Kr pr. innbygger.

10. Frivillighet

Frivillighet er svært viktig for det lokale kulturlivet. I denne kategorien presenterer vi aktivitetstall basert på kompensasjon av merverdiavgift for frivillige organisasjoner, samt medlemstall for tre kulturaktiviteter med et stort samlet medlemstall og lag i svært mange kommuner: Kor, korps og husflidslag.

Mva.-refusjon

Mva.-refusjon er utledet av brutto driftsutgifter eller faktiske mva.-utgifter for frivillige lag og organisasjoner. Tallene sier derfor noe om den frivillige aktiviteten på kulturfeltet i kommunen. Fra mva.-refusjonsordningen har vi kun plukket ut organisasjoner som jobber innen kunst og kultur (ICNPO nr. 1100). Frivillige organisasjoner i Sandnes mottok 441 838 kroner i mva.-kompensasjon i 2013. Dette utgjør 6,1 kroner pr. innbygger og er 46 % under landsgjennomsnittet. Mva.-refusjonen for aktører i Sandnes har økt med 31 % det siste året, den tilsvarende økningen på landsbasis var 21 %. Aktørene som mottok mest mva.-refusjon i Sandnes var (tall i tusen): Hana Skolekorps (49), Riska Musikkorps (40), Lura Skolekorps (39), Stangeland Skolekorps (33), Austrått Skolekorps (32), Sandnes Bluesklubb (26), Kvadrat Musikkorps (18), Sandved Skolekorps (17), Ganddal Skolekorps (15) og Gammelbilens Venner (14).

Figur 38: Mva-refusjon til frivillige aktører innen kunst og kultur i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013. Kr pr. innbygger.

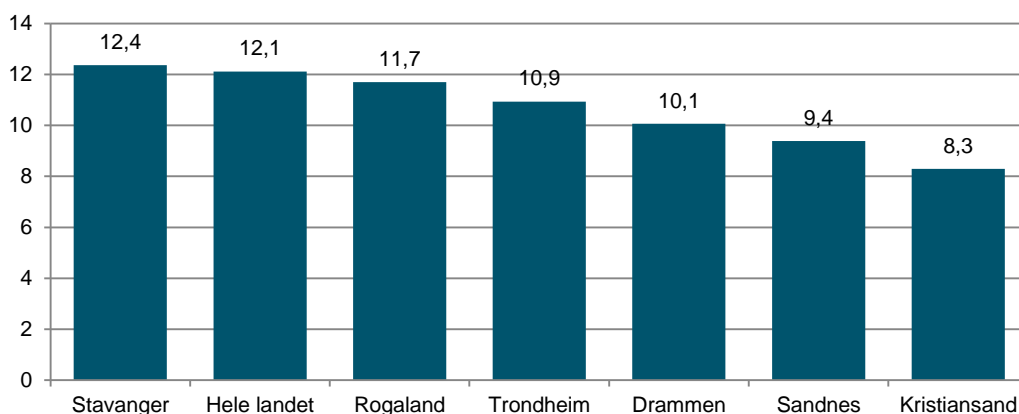
10.1 Korps, kor og husflidslag

Frivillighet i kultursektoren kan romme svært mye. For å finne gode, sammenlignbare, tall har vi plukket ut tre aktiviteter som har mange medlemmer totalt og som har aktivitet i de fleste kommuner: Korps, husflidslag og kor.

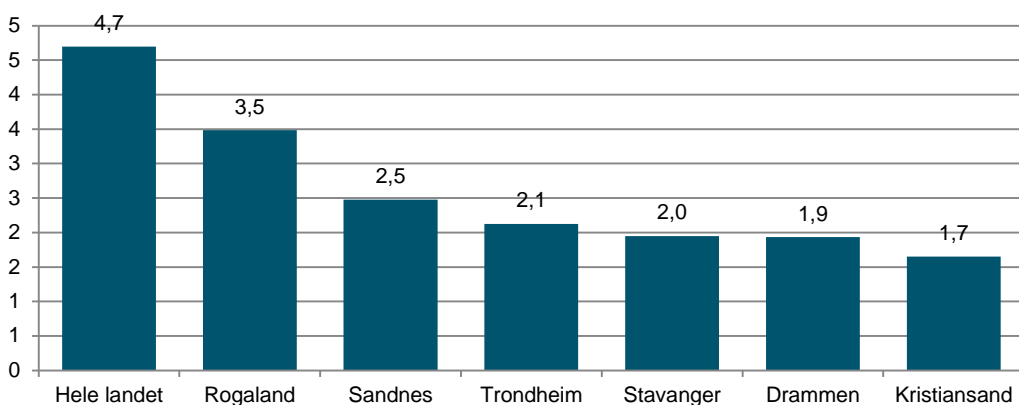
Korpsene i Sandnes kommune har en samlet medlemsmasse på 675 medlemmer i 2013. Dette utgjør 9,4 medlemskap pr. 1000 innbyggere og er 22 % under landsgjennomsnittet. Antall korpsmedlemmer har gått ned med 11 % siden 2011. Nedgangen på landsbasis samme periode var 7 %.

I følge vår oversikt er det 178 husflidslagmedlemmer i Sandnes. Dette er 2,5 medlemmer pr. 1000 innbyggere, 47 % under landsgjennomsnittet.

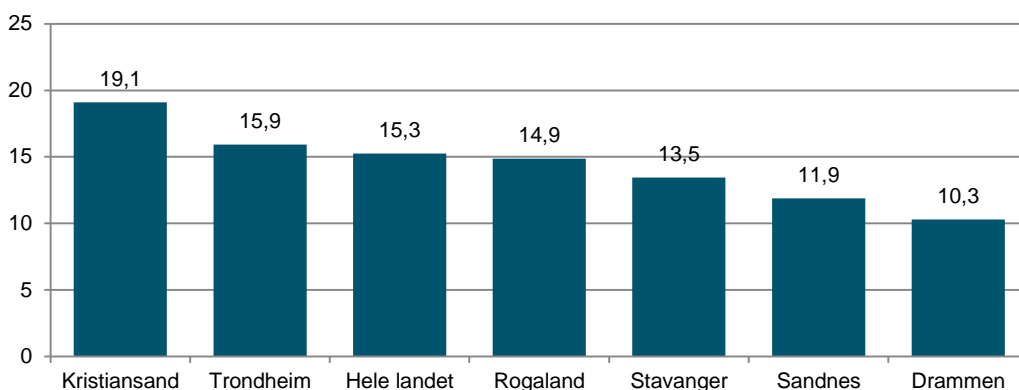
Det er umulig å få en total oversikt over alle som synger i kor. Korene varierer i størrelse og i grad av organisering. De fleste kor er med i en nasjonal paraplyorganisasjon, men ikke alle. I vår oversikt har vi tatt med medlemstall for Norges korforbund, Norsk sangerforbund, Norsk sangerforum, Ung i kor, samt KOSTRA-tall for antall kormedlemmer i Den norske kirke. Vi finner 854 kormedlemmer i Sandnes kommune. Dette utgjør 11,9 medlemmer pr. 1000 innbyggere, noe som er 22 % under landsgjennomsnittet.

Figur 39: Medlemmer i korps pr. 1000 innbyggere i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

Figur 40: Medlemmer i husflidslag pr. 1000 innbyggere i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

Figur 41: Medlemmer i kor pr. 1000 innbyggere i Sandnes kommune, Rogaland, utvalgte kommuner og hele landet i 2013.

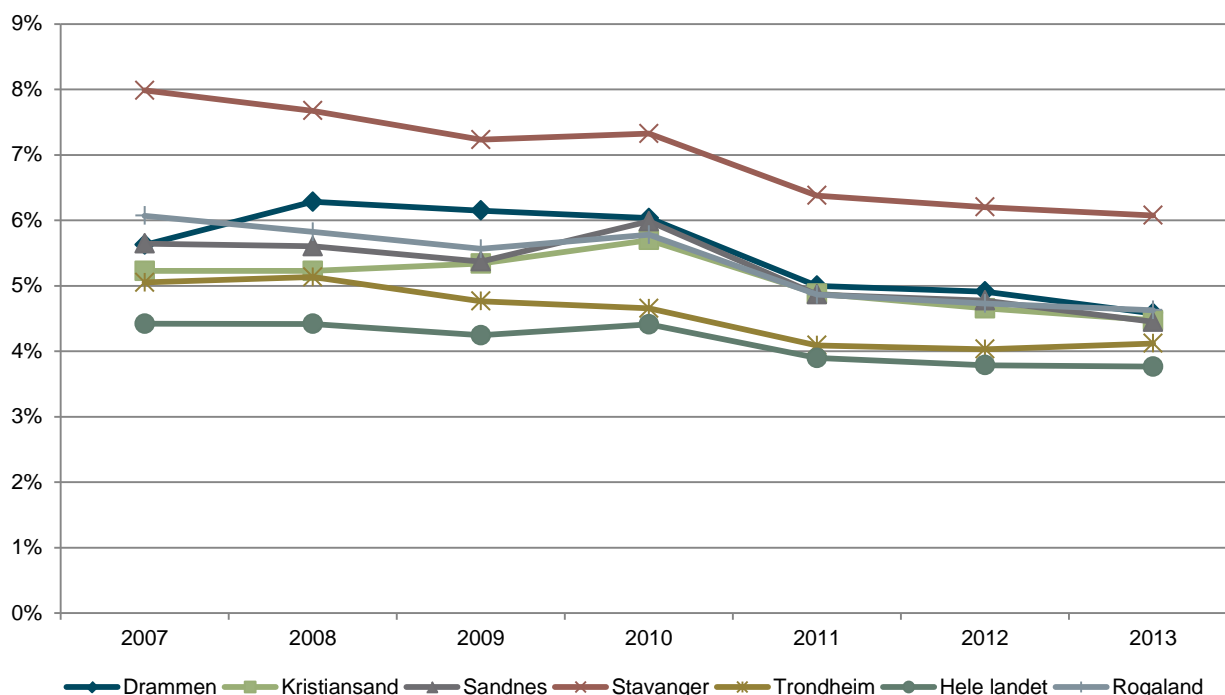
11. Kommunale utgifter til kultur

Analysen har vist at det samlet sett er en klar sammenheng mellom kommunale utgifter til kultur og rangering i Norsk kulturindeks. Ergo: Bruker man penger på kultur, så får man kultur. Vi finner likevel at mange kommuner har en større lokalpolitisk vilje til å satse på kultur enn det resultatene i Norsk kulturindeks viser og vice versa. Engasjerte personer i lokalmiljøet eller næringsdrivende som satser på kultur kan ofte være vel så viktig som den politiske viljen og evnen. Vi skal her se litt på hvordan pengebruken på kultur er i Sandnes kommune. Alle tall er netto driftsutgifter pr. innbygger. I denne oversikten er også idrett inkludert.

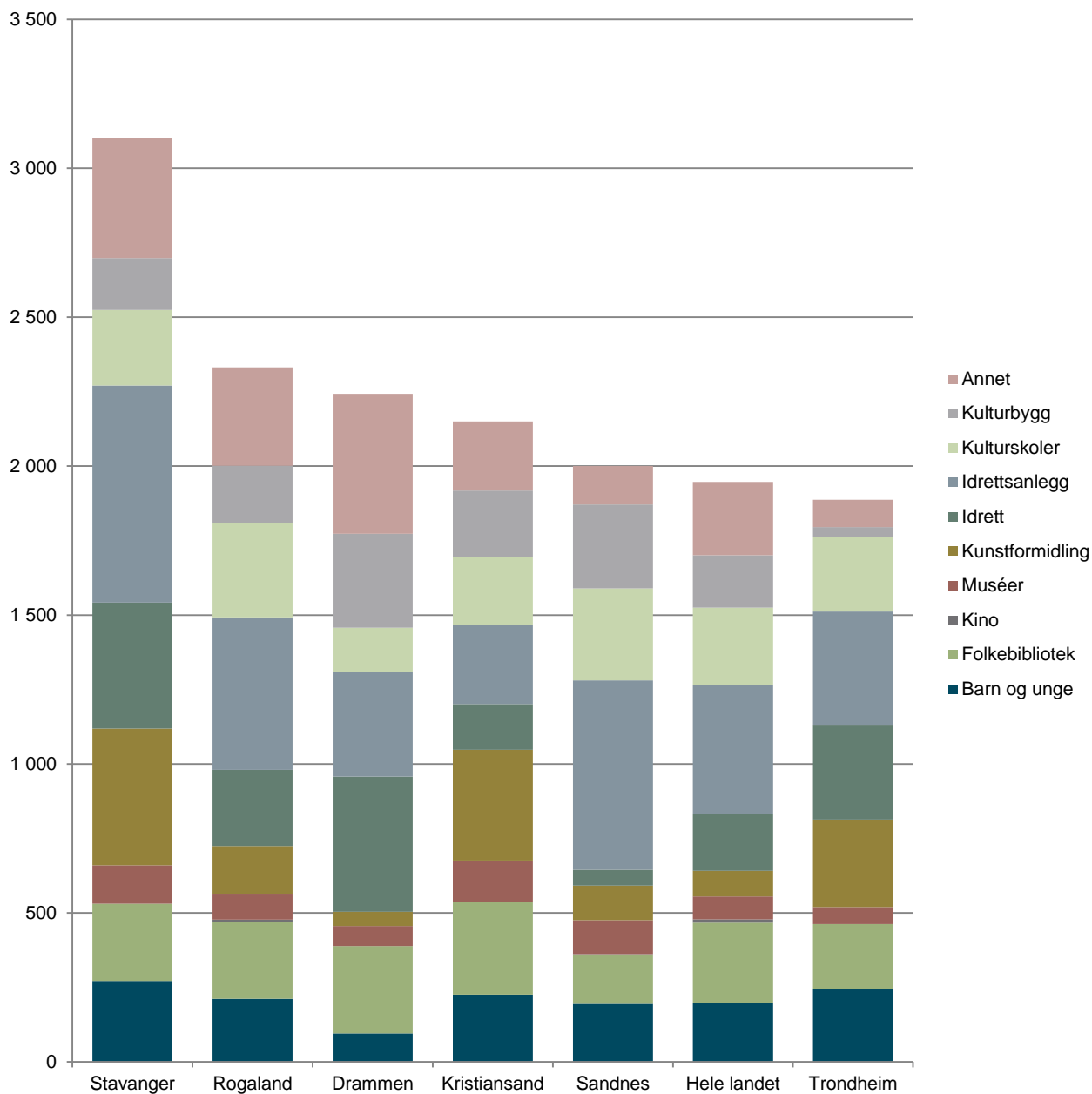
Samlede netto driftsutgifter pr. innbygger til kultur i 2013 for Sandnes er 2001 kroner. Av disse gikk 636 kroner til idrettsanlegg, 309 kroner til kulturskoler, 54 kroner til idrett, 166 kroner til bibliotek, 195 kroner til aktivitetstilskudd for barn og unge, 116 kroner til kunstformidling, 282 kroner til kommunale kulturbygg, 114 kroner til museum, 1 krone til kino og 129 kroner til andre kulturaktiviteter.

De totale driftsutgiftene til kultur og idrett i Sandnes ligger 3 % over landsgjennomsnittet. Tilskudd til idrett isolert ligger 72 % under landsgjennomsnittet, mens tilskudd til idrettsanlegg ligger 47 % over landsgjennomsnittet. Ser vi på kultur, finner vi at følgende utgiftsposter ligger lavere enn landsgjennomsnittet: folkebibliotek (-39 %), kulturaktiviteter for barn og unge (-1 %), kino (-92 %) og andre kulturaktiviteter. Museer (48 %), kunstformidling (35 %), kulturskoler (19 %) og kulturbygg (60 %) er de områdene hvor Sandnes bruker mer enn landsgjennomsnittet.

Ser vi på endringer over år, finner vi at overføringer til kultur som andel av totale netto driftsutgifter sank med 21 % fra 2007 til 2013. Overføringene sank også i alle de utvalgte kommunene i denne perioden.

Figur 42: Netto driftsutgifter til kultur som andel av totale netto driftsutgifter i perioden 2007 til 2013 i Sandnes, Rogaland, hele landet og sammenlignbare kommuner.

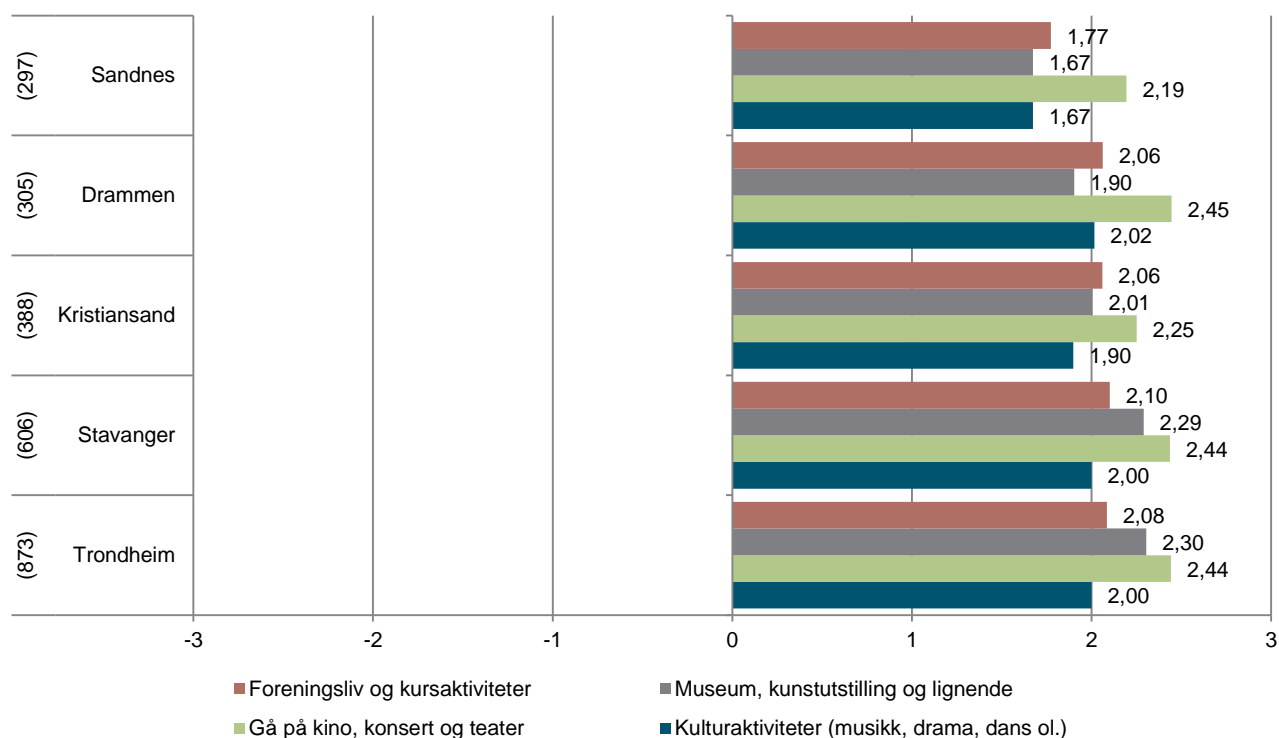

Figur 43: Netto driftsutgifter pr. innbygger til ulike områder innenfor kultursektoren i 2013.

12. Innbyggertilfredshet

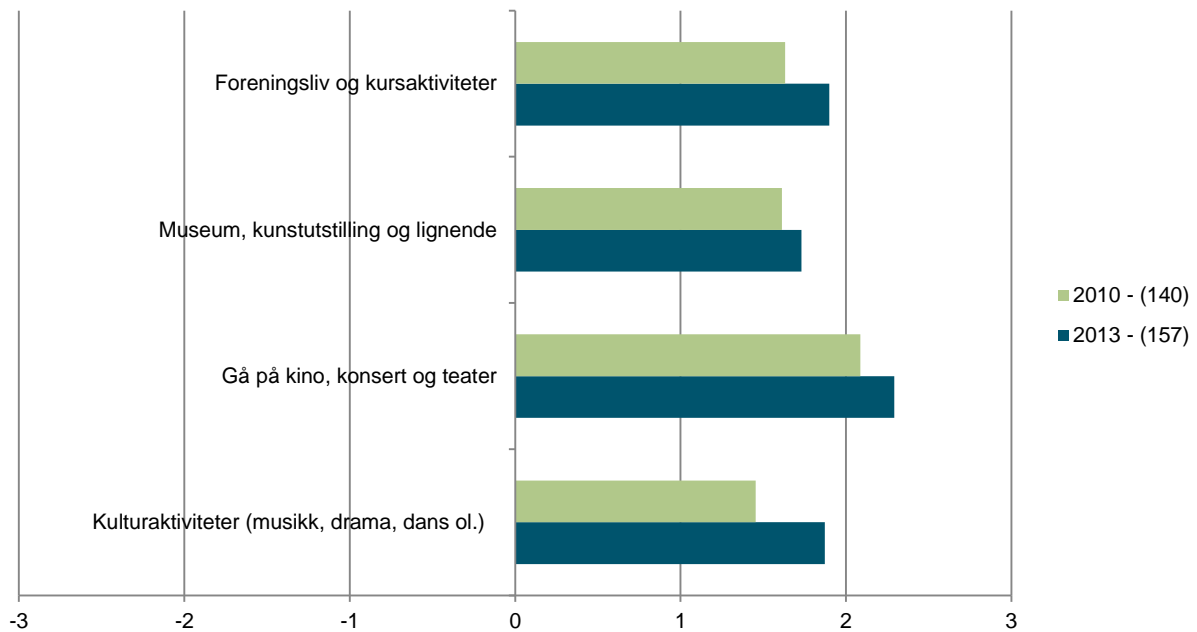
Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) gjennomførte i 2010 og 2013 en innbyggerundersøkelse, som måler tilfredshet med ulike tjenestetilbud. Undersøkelsen inneholder blant annet én del som tar for seg kultur. Nedenfor presenterer vi innbyggerne i de utvalgte kommunene sine svar på 4 spørsmål som tar for seg tilfredshet med ulike deler av kulturtilbudet.

I Norsk kulturindeks måler vi nivået på kulturtilbudet innad i kommunen. Innbyggerundersøkelsen til Difi sier noe om den enkeltes opplevelse av muligheten til å delta i kulturaktiviteter. Slike aktiviteter kan like gjerne foregå utenfor vedkommendes bostedskommune. Generelt finner vi et sterkt samsvar mellom kulturnivået i en kommune målt ved hjelp av Norsk kulturindeks og tilfredsheten til innbyggerne slik det kommer fram i Difi sin undersøkelse. Innbyggere i kommuner som rangerer høyt på Norsk kulturindeks, er langt mer tilfreds med kulturtilbudet enn innbyggerne i kommuner som rangerer lavt. Sandnes rangerer lavest blant de utvalgte kommunene i Norsk kulturindeks, og vi ser at dette gjenspeiler seg i innbyggernes tilfredshet med kulturtilbudet i kommunen. Mulighetene for å delta i foreningsliv og kursaktiviteter, i kulturaktiviteter innen musikk, drama og dans, samt gå på kino, konsert og teater eller museum og kunstutstillinger er dårligere i Sandnes enn i sammenlignbare kommuner. Innbyggerne i Trondheim og Stavanger er mest fornøyd.

Figur 44: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å delta i ulike kulturaktiviteter. Gjennomsnitt av score på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Sandnes har til sammen 297 respondenter i undersøkelsene for 2010 og 2013. Totalt har de to undersøkelsene i underkant av 24 000 respondenter på landsbasis. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010 og 2013, Difi. Tallene viser gjennomsnittlig score i de to undersøkelsene.

Vi ser at tilfredsheten har økt i Sandnes fra 2010 til 2013. Innbyggerne er mer tilfreds med muligheten til å delta i foreningsliv og kursaktiviteter, gå på kino, konsert og teater, delta i kulturaktiviteter samt gå på museum og kunstutstilling.

Figur 45: Sandnesbeboere sin tilfredshet med muligheten til å delta i ulike kulturaktiviteter. Endringer fra 2010 til 2013. Respondenter er henholdsvis 140 og 157 personer i 2010 og 2013. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010 og 2013, Difi.

13. Hovedtrekk

På bakgrunn av vår erfaring med datagrunnlaget i Norsk kulturindeks, vil vi her trekke fram noen interessante funn og analyser fra Sandnes kommune. Dette er punkter som kommunen gjerne kan følge opp i videre strategiarbeid på kulturfeltet. Noen av punktene er områder der vi ser behov for mer kunnskap.

- **SCENEKUNST OG KONSERTER:** Sandnes har få teater- og danseforestillinger, noe som er relativt typisk for mange av kommunene som ligger nær de store byene - mye på grunn av det gode tilbudet som finnes der. Selv om flere av disse kommunene rangerer lavt på scenekunst, betyr ikke det at innbyggerne har få muligheter til å benytte seg av et slikt kulturtilbud. Vi ser også i Innbyggerundersøkelsen til Difi at Sandnesbeboere er godt fornøyd med muligheten for å gå på teater. De samme tendensene ser vi også i kategorien konserter: Sandnes har relativt få og små konserter sammenlignet med landsgjennomsnittet, men innbyggerne er svært godt fornøyd med mulighetene for å gå på konsert.
- **KUNSTNERE:** Sandnes har få kunstnere og lave tildelinger fra Statens kunstnerstipend sammenlignet med de utvalgte kommunene og landsgjennomsnittet. Musikere er overrepresentert sammenlignet med landsgjennomsnittet, mens visuelle kunstnere og scenekunstnere er underrepresentert.
- **KULTURARBEIDERE:** Vi finner at Sandnes har en lav andel ansatte i kulturyrker sammenlignet med landsgjennomsnittet og de utvalgte kommunene. Sysselsettingsgraden er noe lavere enn landsgjennomsnittet, noe som kan tyde på at kunstnere bosatt i Sandnes jobber andre steder, trolig i Stavanger, eller at de i mindre grad har kunstnerisk arbeid som hovedinntektskilde. Nærheten til Stavanger tatt i betraktning, kunne man forventet at sysselsettingsgraden i Sandnes hadde vært enda lavere.
- **KINO:** Kinotilbudet, i form av antall forestillinger per innbygger, ligger godt over gjennomsnittet for resten av landet. Kinobesøket er også høyt. Vi finner en høyere andel amerikanske filmer i Sandnes enn i de utvalgte kommunene, noe som kan tyde på at kinotilbudet i Sandnes er mindre variert. Ser vi på endringer over tid, finner vi at kinobesøket i Sandnes i stor grad har fulgt de samme trendene som vi finner i landet for øvrig der antallet publikumssuksesser i stor grad bestemmer det totale besøket. Antall forestillinger har gått ned med 25 % siden 2006. Nedgangen var størst mellom 2010 og 2011.
- **BIBLIOTEK:** Sandnes har det laveste besøket og lavest utlån av de utvalgte kommunene. Ser vi på endringer over tid, finner vi at Sandnes også har hatt den kraftigste nedgangen i både besøk og utlån siden 2006 av sammenlignbare kommuner. Sandnes har også den laveste andelen aktive lånere fra andre kommuner. Dette tyder på at bibliotekene i de sammenlignbare kommunene i større grad klarer å gjøre seg attraktive for kommunene rundt.
- **FRIVILLIGHET:** Frivillige aktører i Sandnes kommune mottok lite mva.-refusjon og Frifond-støtte i 2013. Mva.-refusjonen for aktører i Sandnes har likevel økt med 31 % det siste året. Sandnes har i tillegg relativt få medlemmer i korps og kor sammenlignet med landsgjennomsnittet og flere av de utvalgte kommunene. Husflidslag i Sandnes har til gjengjeld høyere aktivitet, og et høyt medlemstall sammenlignet med landet og utvalgte kommuner.
- **SENTRALE TILDELINGER:** Sandnes har de klart laveste tildelingene fra Kulturdepartementet og Norsk kulturråd blant utvalgte kommuner. Stavanger og Trondheim stiller i en klasse for seg her, mye takket være store tildelinger til symfoniorkestrene. Nabokommunen Stavanger har tradisjon for store og tunge institusjoner innenfor blant annet scenekunst, musikk og museum, og mottar mye statlige midler. Dette slår ut i flere av kulturindeksens kategorier for Stavanger sin del.

14. Grunnlagsdata

I de følgende tabellene presenterer vi totaltall, tall pr. innbygger, % i forhold til landsgjennomsnittet, endring fra fjorårets tall (der disse er tilgjengelige) samt rangering i kategorien blant landets 428 kommuner.

Tabell 4: Oversikt over antall medlemskap i ulike kunstnerorganisasjoner for personer med adresse i kommunen. Enkelt personer kan være medlem i flere organisasjoner. (Kilde: Medlemsoversikt fra kunstnerorganisasjonene i 2013)

	MFO	Gramart	NOPA	Norsk skuespillerforbund	Norske danse-kunstnere	Norsk filmforbund	Norske billed-kunstnere	Norske kunst-håndverkere	Grafill	Den norske forfatterforening	Totalt
Hele landet	7652	3318	778	1197	815	1011	2657	819	1271	565	20083
Trondheim	623	125	31	53	25	16	95	32	38	15	1053
Rogaland	601	194	32	41	35	24	133	28	90	35	1213
Stavanger	329	92	17	32	22	13	69	16	41	18	649
Kristiansand	200	45	10	15	5	5	43	10	28	10	371
Drammen	64	37	5	2	7	7	36	9	31	5	203
Sandnes	70	27	1	1	6	7	15	4	10	4	145

Tabell 5: Detaljoversikt over antall kunstnere, tildelinger Statens kunstnerstipend og kunstnermangfold. Kilde: Medlemstall fra kunstnerorganisasjonene samt tall fra Statens kunstnerstipend.

KUNSTNERE	Kunstnere totalt	Kunstnere Pr. 1000 innb.	% ift. landsgjenn.	Tildeling SKS	SKS pr. innb.	% ift. landsgj.sn.	RANGERING
Hele landet	20083	3,93		kr 220 035 400	kr 43		
Rogaland	1213	2,64	-33 %	kr 4 071 000	kr 9	-79 %	12
Trondheim	1053	5,78	47 %	kr 6 357 000	kr 35	-19 %	17
Stavanger	649	4,96	26 %	kr 2 862 000	kr 22	-49 %	30
Kristiansand	371	4,31	10 %	kr 1 258 000	kr 15	-66 %	38
Drammen	203	3,07	-22 %	kr 932 500	kr 14	-67 %	73
Sandnes	145	2,02	-49 %	kr 312 000	kr 4	-90 %	185

Tabell 6: Sysselsatte i ulike kulturyrker, både privat og offentlig, ansatte og selvstendig næringsdrivende. Kilde: SSBs sysselsettingsstatistikk på fem-siffernivå (SN2007).

KULTURARB.	Kunstnerisk arbeid totalt	pr. 1000 innb.	% ift landssn	Kulturform. totalt	Kulturform. pr. 1000 innb.	% ift landssn	Media totalt	Media pr. 1000 innb.	% ift landssn	Kulturarb. totalt	Kulturarb. pr. 1000 innb.	% ift landssn	Rangering
Hele landet	13684	2,7		18425	3,6		2145	5		53564	10,5		
Kristiansand	388	4,5	68 %	366	4,3	18 %	308	3,6	-15 %	1062	12,4	18 %	8
Trondheim	712	3,9	46 %	718	3,9	9 %	770	4,2	1 %	2200	12,1	15 %	10
Rogaland	819	1,8	-33 %	1387	3,0	-16 %	827	1,8	-57 %	3033	6,6	-37 %	10
Stavanger	533	4,1	52 %	529	4,0	12 %	465	3,6	-15 %	1527	11,7	11 %	11
Drammen	157	2,4	-11 %	241	3,6	1 %	259	3,9	-7 %	657	9,9	-5 %	19
Sandnes	92	1,3	-52 %	172	2,4	-34 %	54	0,8	-82 %	318	4,4	-58 %	150

Tabell 7: Museum: Kommunale netto driftsutgifter til museene, museumsbesøk totalt og museumsbesøk betalende. Kilde: Norsk kulturråd, årsrapporter fra museene og KOSTRA/SSB.

MUSEUM	Kom. overf. tot.	Kom. overf. PI	% ift landsgj	Besøk tot	Besøk PI	% ift landsgj	Betalende tot	Betalende PI	% ift landsgj	Rangering
Hele landet	391338000	77		10905197	2,1		5547289	1,1		
Rogaland	39721000	86	13 %	668982	1,5	-32 %	364615	0,8	-27 %	7
Stavanger	16824000	129	68 %	376286	2,9	35 %	227661	1,7	60 %	24
Trondheim	10359000	57	-26 %	1075099	5,9	177 %	395307	2,2	100 %	40
Kristiansand	11776000	137	79 %	147170	1,7	-20 %	28768	0,3	-69 %	55
Sandnes	8167000	114	48 %	74112	1,0	-52 %	47581	0,7	-39 %	62
Drammen	4471000	68	-12 %	26540	0,4	-81 %	13137	0,2	-82 %	140

Tabell 8: Musikk. TONO-registrerte konserter. Kilde: TONO.

KONSERTER	Arrangementer totalt	Arrangementer Pr. innb.	% ift landsgj	Avregning totalt	Avregning Pr. innb.	% ift landsgj	Rangering
Hele landet	21626	4,2		62112600	12,2		
Rogaland	1445	3,1	-26 %	4250361	9,2	-24 %	15
Trondheim	1107	6,1	44 %	2935729	16,1	33 %	33
Stavanger	673	5,1	22 %	2235947	17,1	41 %	39
Kristiansand	485	5,6	33 %	1218801	14,2	17 %	43
Drammen	232	3,5	-17 %	362340	5,5	-55 %	158
Sandnes	191	2,7	-37 %	276994	3,9	-68 %	229

Tabell 9: Kino. Antall kinoforestillinger totalt, forestillinger fordelt på land samt kinobesøk. Kilde: Film og Kino.

KINO	Forestillinger totalt	Norske filmer	Amerikanske filmer	Britiske filmer	Andre nordiske filmer	Andre europeiske filmer	Andre land	Forestillinger pr 1000 Innb.	% ift landsgj	Besøk totalt	Besøk pr. innb.	% ift landsgj	Rangering
Hele landet	340676	68510	226556	11591	7752	21897	4370	66,7		11593988	2,3		
Drammen	8996	1686	6266	285	165	455	139	135,9	104 %	353428	5,3	135 %	8
Rogaland	29416	5503	19918	1169	625	1947	254	64,0	-4 %	1155417	2,5	11 %	9
Trondheim	22100	4240	14600	820	467	1636	337	121,4	82 %	772046	4,2	87 %	11
Sandnes	6758	1204	4783	257	91	397	26	94,0	41 %	327156	4,6	101 %	30
Kristiansand	7615	1536	4829	311	199	640	100	88,6	33 %	305181	3,5	56 %	31
Stavanger	10082	1853	6618	440	218	809	144	77,1	16 %	473623	3,6	60 %	38

Tabell 10 og 11: Bokbestand, tilvekst, besøk og utlån ved folkebibliotek. Kilde: KOSTRA/SSB.

BIBLIOTEK	Bokbestand	Bokb. pr. innb.	Tilvekst	Tilvekst Pr. innb.	Besøk	Besøk Pr. innb.	% ift landsgj	Voksne aktive lånerne (VAK)	VAK Pr1000	% ift lg	Rang
Hele landet	17702207	3,5	1113899	0,22	20445575	4,0		660624	129,3		
Rogaland	1456275	3,2	97435	0,21	2233080	4,9	21 %	54802	119,2	-8 %	2
Kristiansand	264860	3,1	16745	0,19	530476	6,2	54 %	15894	184,9	43 %	42
Trondheim	387295	2,1	32707	0,18	1063696	5,8	46 %	30386	166,9	29 %	59
Drammen	153996	2,3	9539	0,14	398979	6,0	51 %	10443	157,7	22 %	100
Stavanger	304692	2,3	22653	0,17	866318	6,6	66 %	14987	114,6	-11 %	120
Sandnes	129393	1,8	9167	0,13	217934	3,0	-24 %	7269	101,1	-22 %	268

BIBLIOTEK	Alle medier	Alle medier Pr. innb.	% ift. landsgj	Bøker	Bøker pr. innb.	Voksenlitteratur	Voksenlitteratur Pr. innb.	Barne-litteratur	Barnelitteratur Pr. innb.	Andre medier	Andre medier pr. innb.
Kristiansand	500389	5,8	25 %	354703	4,1	181691	2,1	173012	2,0	145686	1,7
Trondheim	1020222	5,6	20 %	668244	3,7	345766	1,9	322478	1,8	351978	1,9
Rogaland	2401629	5,2	12 %	1635595	3,6	738128	1,6	897467	2,0	766034	1,7
Stavanger	651473	5,0	7 %	416319	3,2	206046	1,6	210273	1,6	235154	1,8
Hele landet	23775925	4,7		16777421	3,3	8455427	1,7	8321994	1,6	6998504	1,4
Drammen	302190	4,6	-2 %	206228	3,1	111142	1,7	95086	1,4	95962	1,4
Sandnes	259729	3,6	-22 %	175347	2,4	72223	1,0	103124	1,4	84382	1,2

Tabell 12: Scenekunst. Scenekunstforestillinger, og besøk på disse samt danseforestillinger. Kilde: Riksteatret, NTO, Årsrapporter fra regionteatrene og Danseinformasjonen.no.

SCENEKUNST	Teater- og operaforest	Teater- og operaforest Pr. 1000 innb.	% ift landsgj	Teater- og operapublikum	Publikum Pr. innb.	% ift landsgj	Danseforestillinger	Dans Pr 1000 innb.	% ift landsgj	Rangering
Hele landet	8378	1,6		1715579	0,34		1431	0,3		
Rogaland	548	1,2	-27 %	97067	0,21	-37 %	93	0,2	-28 %	7
Kristiansand	240	2,8	70 %	67205	0,78	133 %	25	0,3	4 %	10
Stavanger	483	3,7	125 %	72406	0,55	65 %	25	0,2	-32 %	12
Trondheim	530	2,9	78 %	96176	0,53	57 %	50	0,3	-2 %	12
Drammen	137	2,1	26 %	12640	0,19	-43 %	9	0,1	-51 %	35
Sandnes	15	0,2	-87 %	5645	0,08	-77 %	28	0,4	39 %	145

Tabell 13: Kulturskole og DKS. Tilbud og deltakelse. Kilde: GSI, KOSTRA, DKS-sekretariatet /Ksys.

KULTURSKOLE + DKS	Antall sjangere	Årstimer	Årstimer pr barn	% ift landsgj	Elevplasser	Elevplasser pr barn	Ant elever	Antall elever pr. barn	% ift landsgj	DKS publikum	DKS publikum pr. barn	% ift. Landsgj.	Rangering
Hele landet	5	148700	7		123345	0,20	110264	0,18		2828951	4,6		
Rogaland	5	154425	2,6	6 %	13342	0,22	11839	0,20	10 %	237939	3,9	-14 %	17
Kristiansand	4	17552	1,7	-31 %	1784	0,17	1620	0,15	-14 %	58370	5,6	21 %	199
Stavanger	5	32340	2,1	-14 %	3425	0,22	3001	0,19	8 %	78396	5,0	10 %	233
Trondheim	3	51081	2,5	5 %	4169	0,21	3547	0,18	-1 %	89034	4,4	-3 %	315
Drammen	4	11131	1,5	-40 %	838	0,11	738	0,10	-46 %	35737	4,7	2 %	359
Sandnes	5	18668	1,9	-20 %	1817	0,19	1473	0,15	-15 %	25715	2,7	-42 %	423

Tabell 14: Sentrale tildelinger til kultur. Kilde: Norsk teaterråd, Norsk musikkråd, Riksantikvaren, Norsk kulturråd og statsbudsjettet.

SENTRALE TILDELINGER	Frifond			Riksantikvaren			Kulturråd og statsbudsjett			Rangering
	Frifond totalt	Pr. innb.	% ift landsgj	Pr. innb.	% ift landsgj	Pr. innb.	% ift landsgj			
Hele landet	19598621	3,8		224250825	43,9		793592500	155,3		
Trondheim	1423420	7,8	104 %	4556500	25,0	-43 %	93712400	514,8	231 %	14
Rogaland	1326576	2,9	-25 %	6324487	13,8	-69 %	85648500	186,3	20 %	15
Stavanger	476909	3,6	-5 %	2477000	18,9	-57 %	82324500	629,6	305 %	39
Kristiansand	437000	5,1	32 %	1155000	13,4	-69 %	8976500	104,4	-33 %	49
Drammen	150000	2,3	-41 %	547313	8,3	-81 %	2767000	41,8	-73 %	185
Sandnes	177700	2,5	-36 %		0,0	-100 %	1033000	14,4	-91 %	250

Tabell 15: Frivillighet. Mva-kompensasjon samt medlemstall. Kilde: Lotteri- og stiftelsestilsynet, Norges musikkorps Forbund, Korpsnett, Norsk husflidslag, Norges Korforbund, Norsk Sangerforbund, Norsk Sangerforum og Ung i kor samt KOSTRA tabell 04693; L. Kirke: Antall kormedlemmer

FRIVILLIGHET	MVA-kompensasjon	MVA-komp Pr. innb.	% ift landsgj	Korps-medlemmer	Korpsmedl. Pr. 1000 innb.	% ift landsgj	Kor-medlemmer	Kormedlemmer Pr. 1000 innb.	% ift landsgj	Medlemmer husflid	Medlmmr husflid pr. 1000 innb.	% ift. landsgj	Rangering
Hele landet	58651889	11,5		61886	12,1		77961	15,3		23994	4,7		
Rogaland	4202337	9,1	-20 %	5379	11,7	-3 %	6828	14,9	-3 %	1601	3,5	-26 %	17
Trondheim	2199038	12,1	5 %	1990	10,9	-10 %	2900	15,9	4 %	387	2,1	-55 %	185
Stavanger	1514739	11,6	1 %	1616	12,4	2 %	1759	13,5	-12 %	255	2,0	-58 %	206
Kristiansand	745951	8,7	-24 %	713	8,3	-32 %	1643	19,1	25 %	142	1,7	-65 %	240
Drammen	490191	7,4	-36 %	666	10,1	-17 %	682	10,3	-33 %	128	1,9	-59 %	307
Sandnes	441838	6,1	-46 %	675	9,4	-22 %	854	11,9	-22 %	178	2,5	-47 %	328

Tabell 16: Kommunale utgifter til ulike kulturtiltak i Sandnes kommune. Kr pr. innbygger.

UTGIFTER TIL KULTUR	Barn og unge	Folkebibliotek	Kino	Muséer	Kunstformidling	Idrett	Idrettsanlegg	Kulturskoler	Kulturbygg	Annet	Totalt
Stavanger	271	260	0	129	459	424	729	254	174	403	3 101
Rogaland	212	257	9	86	161	255	512	317	193	330	2 332
Drammen	96	292	0	68	48	454	351	149	315	469	2 242
Kristiansand	226	313	0	137	372	153	265	230	222	233	2 150
Sandnes	195	166	1	114	116	54	636	309	282	129	2 001
Hele landet	196	271	11	77	86	192	432	260	176	246	1 947
Trondheim	243	219	0	57	294	318	380	251	33	92	1 887

Tabell 17: Netto driftsutgifter til kultur som andel av totale netto driftsutgifter. 2006-2013.

Andel kultur	Drammen	Kristiansand	Sandnes	Stavanger	Trondheim	Hele landet	Rogaland
2006	4,9 %	5,1 %	5,3 %	9,3 %	4,8 %	4,3 %	6,4 %
2007	5,6 %	5,2 %	5,6 %	8,0 %	5,1 %	4,4 %	6,1 %
2008	6,3 %	5,2 %	5,6 %	7,7 %	5,1 %	4,4 %	5,8 %
2009	6,1 %	5,3 %	5,4 %	7,2 %	4,8 %	4,2 %	5,6 %
2010	6,0 %	5,7 %	6,0 %	7,3 %	4,7 %	4,4 %	5,8 %
2011	5,0 %	4,9 %	4,9 %	6,4 %	4,1 %	3,9 %	4,9 %
2012	4,9 %	4,7 %	4,8 %	6,2 %	4,0 %	3,8 %	4,7 %